

Vrijheid in verbinding

Conceptverkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen 2022

Voorwoord

Mokum is uniek. We leven van handel en ontmoeting, en vrijheid en rechtvaardigheid zijn verankerd in het DNA van de stad. Dat maakt Amsterdam al sinds jaar en dag een progressief bakken van licht in een soms donkere en sombere wereld. In Amsterdam maakt het niet uit of je uit Doetinchem of Damascus komt, of je op jongens of meisjes valt, en in welk gebedshuis je je zielenheil zoekt. Juist die vrijheid heeft ervoor gezorgd dat er in Amsterdam 180 nationaliteiten wonen en dat ze stuk voor stuk ontvangen zijn met open armen. Wil je meedoen, dan ben je Amsterdammer.

Maar die belofte staat onder druk. Amsterdam staat aan de vooravond van belangrijke verkiezingen. De stad lijkt de COVID-crisis goed door te zijn gekomen, maar de uitdagingen zijn groter dan ooit. Juist in Amsterdam merken we de gevolgen van de woon-, klimaat- en kansencrisis die Nederland teistert. Dat betekent dat we op een kantelpunt staan, waar de keuzes die we nu maken essentieel zijn voor de toekomst van onze stad en onze kinderen.

Amsterdammers maken de stad en Amsterdammer kan je alleen zijn als je hier een huis kan vinden. En juist dit grondrecht, het recht op een huis, staat door de woningcrisis onder druk en dat is onacceptabel. Ik geloof dat iedereen in Amsterdam dezelfde kans moet hebben en dus moet je er ook voor zorgen dat iedereen – ongeacht je inkomen of je achtergrond – dezelfde kans maakt op een huis. En dat kan niet zonder dat we stevig durven in te grijpen in de markt, we zullen van betaalbare huizen voor starters en gezinnen met een middeninkomen absolute topprioriteit moeten maken door fors te bouwen maar ook door de negatieve effecten van de markt te beteugelen met regulering zoals de opkoopbescherming van huizen.

Onze stad zal de komende jaren fors moeten groeien om de wooncrisis het hoofd te bieden en doorgroeien naar meer dan een miljoen inwoners. Voor zo'n miljoenenstad is een competent bestuur met visie een vereiste, maar het is niet voldoende. We zullen met de hele stad de oncomfortabele waarheid in de ogen moeten zien dat klimaatverandering een grote bedreiging is voor onze stad onder zeeniveau. En juist daarom moet Amsterdam voorop durven lopen om de klimaatcrisis het hoofd te bieden. We zullen alles op alles moeten zetten om onze woningen te isoleren, nieuwe buurten op het water bouwen die bestendig zijn voor klimaatverandering en investeren in groen in elke buurt zodat Amsterdammers in steeds heter wordende zomers de koelte kunnen opzoeken. Bovendien kunnen we door voorop te lopen onze technieken en innovaties delen met andere steden en zo zorgen voor meer banen in de stad, want groen is immers het nieuwe goud.

Het aanpakken van de klimaatcrisis is niet alleen belangrijk voor de stad maar ook zeker voor onze kinderen. En juist voor die kinderen ligt er nog een groot probleem op tafel: de kansencrisis. Amsterdam is een welvarende stad, maar helaas zijn er nog te veel kinderen die zonder ontbijt naar school gaan of niet kunnen meedoen op de sportclub. Daar komt bij dat het onderwijs, de kansengelijkheidsmachine bij uitstek, onder druk staat door het lerarentekort en het feit dat de beste scholen vaak niet in de buurten staan met de meeste uitdagingen. Om de kansencrisis het

hoofd te bieden moeten we ongelijk durven investeren voor gelijke kansen. Dus meer geld voor leraren op moeilijke scholen en voorrang op een woning in de buurt voor leraren die les komen geven op scholen waar anders hele klassen naar huis worden gestuurd.

Voor u ligt een ambitieus programma, een programma dat geschreven is om een progressief en sociaal antwoord te formuleren op de grote uitdagingen van deze tijd. Een programma dat vooruit durft te kijken. Een programma dat laat zien dat juist vrijheid in verbinding ervoor zorgt dat we ons eigen leven kunnen leiden zonder Amsterdammers achter te laten. Maar bovenal een optimistisch programma dat gelooft dat als we samen de schouders eronder zetten om de uitdagingen van deze tijd het hoofd te bieden we de belofte van Amsterdam waar kunnen maken: morgen wordt beter dan vandaag.

Veel leesplezier,

Reinier van Dantzig
Lijsttrekker

Inhoud

De stad van iedereen	5
Waar voor iedereen een thuis is (wonen).....	7
Waar je morgen ook kunt blijven wonen (klimaat)	13
Waar je in verbinding staat met de rest van de stad en de wereld (mobiliteit)	18
Waar kunst en cultuur de stad maken (kunst en cultuur)	22
De stad waar je jezelf kan zijn en ontplooiën.....	26
Waar ieder talent de kans krijgt (onderwijs)	28
Waar werk is, nu en in de toekomst (economie)	32
Waar je jezelf kan zijn (vrije stad).....	37
Waar iedereen veilig is (veiligheid).....	41
De stad die zorgt.....	44
Waar je vanuit vertrouwen steun kunt vinden als het nodig is (kansengelijkheid en sociaal vangnet)	46
Waar jong de toekomst heeft (jongeren).....	50
Waar we voor elkaar zorgen (zorg en welzijn).....	52
Waar sport voor iedereen is (sport)	56
Waar iedereen mee kan praten (democratische vernieuwing).....	59
Waar goed met publiek geld wordt omgegaan (financiën).....	61
Stadsdelen	64

De stad van iedereen

Wonen, klimaat, mobiliteit, kunst en cultuur

De stad van iedereen

1 Amsterdam is een stad waar van oudsher iedereen een plek kan vinden en kan meedoen. We zijn
2 een wereldse metropool waar oneindig veel te ontdekken valt, maar waar je tegelijkertijd gewoon
3 doorheen kunt fietsen. Een groene stad, waar al sinds Spinoza vrijheid en gelijkheid de boventoon
4 voeren.

5 Maar de afgelopen jaren hebben laten zien dat die stad van iedereen voor grote uitdagingen staat.
6 Juist hier voelen we de negatieve effecten van de woon-, klimaat- en kansencrisis als eerste en
7 juist in de hoofdstad van Nederland moeten we voorop durven lopen om deze crises het hoofd te
8 bieden.

9 Amsterdam zou Amsterdam niet zijn zonder haar inwoners en degenen die de stad maken. D66
10 vindt het ontzettend belangrijk dat er in onze stad plek is én blijft voor iedereen die er al woont en
11 die er graag wil wonen. Als we willen dat Amsterdam een plek blijft waar studenten, starters en
12 gezinnen een woning kunnen vinden, zullen we moeten bouwen als nooit tevoren en de stad
13 durven te laten groeien naar een miljoen inwoners om zo meer Amsterdammers een plek te
14 bieden. Tegelijkertijd zullen we ook stevig moeten durven ingrijpen op de woningmarkt door de
15 markt te reguleren.

16 Betaalbare woningen voor middeninkomens zijn daarbij topprioriteit zodat Amsterdam geen stad
17 wordt van arm of rijk met niks er tussenin, maar een stad wordt waar iedereen ongeacht zijn
18 inkomen of achtergrond gelijke kans maakt op een huis. We hebben extra aandacht voor de
19 huisvesting van beroepen waar de stad niet zonder kan, zoals leraren. Wonen is geen luxe
20 voorziening, maar een primaire levensbehoefte.

21 De potentie van Amsterdam is meer dan de som van al haar stadsdelen. We zien de kracht van de
22 diversiteit van onze stadsdelen, elk met haar eigen karakter. We investeren in deze verschillende
23 stadsdelen, om te zorgen voor stevige stadskernen. We zorgen ervoor dat elke stadskern al het
24 fantastische van de stad te bieden heeft: voorzieningen, cultuur en groen. We creëren geen
25 eilandjes; de verbinding tussen en binnen stadsdelen blijft essentieel. Om dit te realiseren
26 investeren we in infrastructuur voor het openbaar vervoer, de fiets en het wandelen. De stad
27 moet toegankelijk blijven voor iedereen.

28 We willen dat Amsterdam ook voor de generaties na ons bewoonbaar blijft. Daarom moeten we
29 nú van klimaat onze eerste zorg maken, voordat het te laat is. We staan voor een duurzame en
30 groene stad die toekomstbestendig en gezond is, waar regenwater goed wordt afgevoerd, waar
31 veel groen is en elk dak gebruikt wordt voor zonnepanelen. Die inspanningen zorgen ervoor dat
32 we bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Isoleren is daarbij een absolute
33 topprioriteit, zodat Amsterdammers in goede woningen met een lage energierekening wonen en
34 onze voetafdruk vermindert.

Waar voor iedereen een thuis is

Wonen

35 De keuzes die we vandaag op de woningmarkt maken, bepalen hoe de stad van morgen eruitziet.
36 Net als heel veel Amsterdammers maakt ook D66 zich zorgen over die stad van morgen, waarin
37 wonen in Amsterdam voor veel mensen steeds onbereikbaar wordt. Als de woningmarkt niet
38 snel meer in balans komt, dreigt Amsterdam een stad te worden die haar muren optrekt, in plaats
39 van haar deuren openzet.

40 Jongeren blijven gedwongen langer thuis wonen. Kopers komen er zonder een zak spaargeld niet
41 meer tussen. Bij de keuze voor huur is er slechts één smaak: duur. Omdat ze geen kant op kunnen,
42 blijven sociale huurders zitten waar ze zitten. De ongelijkheid tussen 'insiders' en 'outsiders' op de
43 woningmarkt neemt toe. Niet alleen in woonzekerheid, woonlasten en vermogensopbouw, maar
44 ook in levensgeluk en bestaanszekerheid.

45 De woningbouwopgave stelt het gemeentebestuur voor uitdagingen van een ongekende omvang
46 en complexiteit. De woningmarkt is oververhit, klimaatadaptieve maatregelen zijn
47 onontkoombaar en urgent en de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad moet flink op
48 stoom komen.

49 We gaan bouwen als nooit tevoren, maar helaas is de realiteit dat alleen bouwen, bouwen, bouwen
50 niet zorgt voor een eerlijkere woningmarkt. We realiseren ons dat de woningmarkt slecht werkt
51 voor vele Amsterdammers en reguleren noodzakelijk is. Samen met bewoners, corporaties,
52 beleggers, investeerders, bouwen we aan de stad van morgen waar iedereen ongeacht zijn of haar
53 inkomen een gelijke kans maakt op een woning. Om daarvoor te zorgen leggen we de absolute
54 prioriteit bij woningen voor middeninkomens omdat Amsterdam anders een stad van arm of rijk
55 met niks ertussenin dreigt te worden. Om de woningmarkt van het slot te krijgen is het ook
56 noodzakelijk te zorgen dat de doorstroming op gang komt en mensen kunnen verhuizen naar
57 woningen die het beste bij hun leefsituatie passen, zodat er genoeg woningen vrijkomen voor
58 woningzoekenden in de stad en de wachtlijsten naar beneden gaan.

Bouwen en reguleren

60 We zorgen voor betaalbare woningen in alle segmenten door de bestaande voorraad waar dat kan
61 te reguleren en de bouwproductie op te schroeven.

- 62 • We zetten in op de bouw van 9.000 woningen per jaar, met een
63 woningbouwprogrammering van 30% sociale huur, 40% middenhuur en -koop, en 30%
64 huur en koop in het hogere segment;
- 65 • We voegen meer woningen uit het middensegment in verhouding tot sociaal toe. Dit
66 segment is momenteel in de stad onvoldoende beschikbaar, terwijl met name dit segment
67 bijdraagt aan doorstroming vanuit de sociale huursector;
- 68 • In het middensegment reserveren we 30% voor sociale koopwoningen tot € 325.000;

- 69 • We zorgen ervoor dat 50% van de nieuw te bouwen woningen betaalbaar en beschikbaar
70 wordt voor middeninkomens (€35.000 - €70.000 bruto-inkomen per jaar);
- 71 • De wachttijd voor een sociale huurwoning is 13 jaar. Dat willen we terugdringen.
72 Oplossingen zien we in de nieuwbouw – 30% van het totaal aantal nieuwe woningen –
73 maar ook in het bevorderen van doorstroming in de bestaande voorraad;
- 74 • We oormerken 30% van de nieuwe woningen in het sociale segment voor jongeren en
75 studenten;
- 76 • Bij nieuwbouw hebben we speciale aandacht voor starters en gezinnen. We kijken hierbij
77 scherp naar de grote van de woning, de benodigde voorzieningen en de betaalbaarheid;
- 78 • Met 30% nieuwbouw in het hogere segment voor koop en huur kunnen er – ondanks een
79 gemeentelijke bezuinigingsopgave – toch voldoende grondopbrengsten zijn om komende
80 jaren door te blijven bouwen;
- 81 • We breiden de voorrangsregeling voor cruciale beroepen fors uit in sociaal en
82 middenhuur, met specifieke aandacht voor leraren om het lerarentekort op te lossen. We
83 onderzoeken mogelijkheden voorrang te geven bij het kopen van een woning;
- 84 • Huizen zijn er om in te wonen. We zorgen voor opkoopbescherming van goedkope en
85 middeldure huizen in de hele stad doormiddel van de woonplicht;
- 86 • Koopwoningen vergen extra inzet in bouw en regulering. We gaan meer betaalbare
87 koopwoningen realiseren. Voor nieuwbouw-koopwoningen voeren we een woonplicht in;
- 88 • Waar mogelijk zorgen we voor een antispeculatiebeding bij de verkoop van woningen;
- 89 • Particuliere vakantieverhuur blijft alleen mogelijk met een vergunning en wordt in drukke
90 wijken niet toegestaan. In de rest van de stad blijft het maximum aantal nachten dertig;
- 91 • We blijven ons sterk maken bij de Rijksoverheid voor het reguleren van huurprijzen in het
92 middensegment en zullen in Amsterdam alle middelen die wij tot onze beschikking hebben
93 inzetten voor het reguleren van het middensegment.

94 **Versnellen en verdichten**

95 We zien veel kansen voor versnelling van het planproces, onder meer door de volgende
96 maatregelen:

- 97 • We vereenvoudigen het eisenpakket bij nieuwbouw;
- 98 • We hanteren vaste grondprijzen voor het middensegment, gekoppeld aan vaste
99 voorwaarden ten aanzien van aanvangshuur, huurstijging, oppervlakte en
100 exploitatietermijn;
- 101 • We stimuleren samenwerking tussen de gemeente, woningcorporaties en marktpartijen
102 op basis van gelijkwaardigheid en maken prestatieafspraken over bouwaantallen,
103 betaalbaarheid en duurzaamheid;
- 104 • Er komen transparante grondprijsberekeningen en reële bouwkostenramingen o.b.v. het
105 totale pakket aan wettelijke en gemeentelijke eisen;
- 106 • Wooncoöperaties krijgen de ruimte. De gemeente stimuleert ontwikkelaars innovatieve
107 bouwtechnieken en bouwmethoden in te zetten, om zo bouwkosten te beperken en het
108 bouwtempo te versnellen;

- 109 • Meer modulematig en industrieel (fabrieksmatig) te bouwen. Daarmee kan tegen lagere
110 kosten een hogere productie gerealiseerd worden;
111 • De verplichte menging van financieringscategorieën binnen één gebouw laten we los. Per
112 gebied (22+1 gebieden) wordt toegevoegd wat er nodig is voor een gemengde buurt.

113 Door te verdichten in bestaande buurten en sloop met nieuwbouw in hogere dichtheden, kunnen
114 we heel veel nieuwe woningbouw inpassen. Daarbij hoort ook:

- 115 • De hoogte in – zeker rondom ov-knooppunten – of het water op;
116 • In bestaande buurten is bijzondere aandacht voor het bouwen van nieuwe woningen voor
117 senioren. Daarmee hopen we mogelijk te maken dat mensen ouder worden en (beter)
118 doorstromen binnen de eigen buurt. Tegelijkertijd komen daardoor meer (grotere)
119 betaalbare woningen voor gezinnen en starters beschikbaar.

120 Doorstroming en beschikbaarheid

121 Kansen voor meer beschikbare en betaalbare woningen voor jongeren, gezinnen en starters liggen
122 ook in het creëren van doorstroming in de bestaande woningvoorraad.

- 123 • We willen de doorstroming via de regeling 'Van groot naar beter' stimuleren, door een
124 hogere verhuispremie, professionele wooncoaches, een publiekscampagne en regionale
125 toepassing;
126 • We maken afspraken met corporaties over de doorstroom van sociale huur naar
127 middenhuur en verkoop met voorrang aan huurders. Dat zal met name interessant zijn
128 voor de ca. 12% 'scheefhuurders'. Omdat zij vaak geen kant op kunnen, biedt dit reële kans
129 op doorstroming;
130 • Door verkoop neemt de bestaande sociale huurvoorraad (tijdelijk) af. Daar staat
131 tegenover dat voor elke verkochte woning, een corporatie 1,5 à 2 nieuwe woningen kan
132 bouwen. Per saldo leidt dit tot groei. Over verkoop en nieuwbouw maken we afspraken
133 met corporaties. Als het percentage sociale huurwoningen in een buurt onder de 30%
134 komt, wordt er in principe niet meer verkocht. Onder de 45% past terughoudendheid;
135 • Woningdelen voor drie personen wordt mogelijk gemaakt zonder vergunning;
136 • In geval van overlijden van een ouder wordt het gemakkelijker een sociale huurwoning
137 over te dragen;
138 • Transformatie van kantoren of winkels tot woningen, door panden op te toppen met
139 bijvoorbeeld lichtere houten constructies, wonen boven winkels uitbreiden en
140 intensiveren, en locaties waar (nog) geen permanente woonbestemming op kan tijdelijk
141 voor wonen te bestemmen.

142 Voorrang bijzondere doelgroepen

143 Naast de voorrangsregeling voor cruciale beroepen, zoals leraar, agent en verpleger, krijgen ook
144 andere groepen die niet op eigen kracht een woning kunnen bemachtigen, krijgen eveneens
145 voorrang. Ook zij hebben recht op een fijn thuis. Dat zijn statushouders, mensen die vanuit een
146 instelling (weer) zelfstandig gaan wonen en sociaal-medische urgenten. *Housing First* draagt bij
147 aan het terugdringen van dakloosheid. Daarnaast worden er woonconcepten onderzocht om
148 dakloosheid te voorkomen of op te lossen. Met corporaties maken we afspraken over draagvlak en

149 draagkracht in buurten. Zorg- en welzijnsinstellingen en de buurtteams zorgen voor passende
150 begeleiding. Daarvoor worden voldoende financiële middelen gereserveerd. Het uitgangspunt
151 blijft dat minstens 50% van de woningen wordt toegewezen aan 'reguliere' woningzoekenden.

152 **Verduurzaming**

153 We willen naar een CO2-neutrale gebouwde omgeving. Wat D66 betreft, ligt de prioriteit voor
154 komende jaren dan ook op wat overal wèl kan, wat betaalbaar is en snel effect sorteert:

- 155 • Isoleren is hét sleutelwoord om ons energieverbruik te verminderen. Er komt een stedelijk
156 isolatieprogramma met onderwijsinstellingen dat werkgelegenheid bevordert;
- 157 • Door huizen beter te isoleren dringen we aardgasgebruik fors terug. Juist in Amsterdam,
158 waar relatief veel oude bebouwing is, valt daardoor enorme klimaatwinst te behalen;
- 159 • Door (tussen)oplossingen zoals hybride warmtepompen en elektrisch koken kan extra
160 aardgas bespaard worden;
- 161 • We helpen vve's bij verduurzaming van woningen en versoepelen de voorwaarden voor
162 een duurzaamheidslening;
- 163 • D66 stimuleert de aanleg van duurzame daken: groene daken die werken op zonne-
164 energie en biodiversiteit en klimaatadaptatie bevorderen;
- 165 • Amsterdam zet een GroeneDaken-fonds op. Amsterdammers kunnen een aandeel kopen:
  - 166 ○ Zij ontvangen jaarlijks meer rente dan dat zij nu op hun spaarrekening krijgen.
167 Hierdoor verdienen huiseigenaren, vve's, bedrijven en woning coöperaties aan het
168 verhuren (en vergroenen) van hun dak (zonder een investering van tijd en geld);
  - 169 ○ Het fonds realiseert zo groene daken, terwijl investeerders en dak bezitters er beide
170 aan verdienen. Dat is goed voor de economie én goed voor het klimaat;
  - 171 ○ Duurzaamheidsmakelaars van het GroeneDaken-fonds brengen alle geschikte daken
172 in kaart en huren deze van de eigenaar.

173 **Investeren in bestaande woningen en wijken**

174 In buurten waar grootschalig in bestaande woningen wordt geïnvesteerd, spelen vaak
175 ingewikkelde participatieprocessen. Vaak verkeren bewoners jarenlang in onzekerheid. Geen
176 gemakkelijke situatie, maar wel heel belangrijk voor de toekomst van de stad.

- 177 • Corporaties of andere ontwikkelaars/eigenaren en de gemeente moeten tijdens zulke
178 investeringen oog houden voor individuele belangen, het collectieve en het
179 langetermijnbelang van de buurt;
- 180 • Bij grootschalige verbetering van buurten moet expliciet de afweging gemaakt worden of
181 behoud van woningen – in combinatie met verduurzaming en de woningbouwopgave –
182 opweegt tegen sloop en/of nieuwbouw. Hoe meer woningen terug kunnen komen, hoe
183 meer kans huidige én nieuwe bewoners op een passende, nieuwe woning hebben.

184 **Veelzijdige stad**

185 D66 ziet de kracht van het centrum. Tegelijkertijd willen we dat elk stadsdeel nóg beter in haar
186 kracht wordt gezet, zodat voorzieningen voor bewoners overal op niveau zijn. Dan zullen ook
187 bezoekers meer van Amsterdam zien. Elke buurtontwikkeling streeft ernaar een positieve
188 bijdrage te leveren aan gemengde wijken. Op die manier worden woonkansen voor nieuwe en

189 oude Amsterdammers – jong en oud, rijk en arm – overal in de stad alleen maar beter. Wonen,
190 voorzieningen en ontspanning is voor bewoners binnen handbereik. Concrete plannen die hieraan
191 bijdragen, zijn meer dan welkom. Initiatief vanuit, voor en door de buurt juichen we enorm toe.

- 192 ● We zetten in op de meerpolige stad. In die stad beschikt elk stadsdeel over voldoende
193 voorzieningen, zoals scholen, een gepast winkelaanbod, cultuur en sportvoorzieningen.
194 Deze voorzieningen zijn beschikbaar en dichtbij, ook in nieuwe wijken;
- 195 ● We zorgen voor gemengde wijken op buurtniveau;
- 196 ● Bewoners weten wat er speelt. Stadsdelen spelen een belangrijke rol in het identificeren
197 en realiseren van kansen voor verbetering;
- 198 ● De Masterplannen in Noord, Zuidoost en Nieuw-West krijgen extra aandacht en budget.
199 Per buurt bekijken bewoners, corporaties en overige partijen de prioriteiten en hoe deze
200 het best aangepakt kunnen worden. Door te investeren in woningen, maatschappelijke
201 accommodatie, basisvoorzieningen, buurteconomie en leefomgeving, ontstaan
202 toekomstbestendige en evenwichtige buurten. We zorgen ervoor dat geld in de buurten
203 landt en niet opgaat aan overhead. We zetten deze aanpak door en investeren in reeds
204 bestaande Masterplannen zoals Zuidoost en Nieuw-West en voegen Noord toe.

205 **Levendige en groene buurten**

206 Amsterdam wordt gemaakt door al haar groen en de levendigheid in de stad en op straat: het
207 picknicken in het park om de hoek, de terrassen, de wereldberoemde festivals, de vernieuwing, het
208 zwemmen in het water. Aan dergelijke initiatieven van onder andere ondernemers, makers en
209 bewoners ruimte geven staat voor D66 ook de komende jaren weer centraal, met oog voor een
210 balans tussen recreatie voor verschillende groepen en het behoud van de natuur. Woongenot gaat
211 voorbij een huis, het vraagt om een groene en levendige stad.

- 212 ● We investeren in bestaand en nieuw groen in bestaande buurten. Er komt een groennorm
213 op buurtniveau en de groennorm in nieuwe woonwijken wordt de ondergrens. Bij de
214 groennorm hoort ook privaat groen (o.a. tuinen, daken en gevels). Het uitgangspunt is dat
215 elke buurt een eigen park(je) heeft;
- 216 ● We verminderen het aantal parkeerplaatsen, vergroten het verticaal groen, en planten
217 kleine stadsbossen, ook wel 'tiny forests'. We beschermen onze binnentuinen en gaan
218 verharding tegen, dit leggen we vast in bestemmingsplannen;
- 219 ● Bedrijven op bedrijventerreinen krijgen meer ruimte om te investeren in een groene
220 openbare ruimte rond hun locaties. Een goed voorbeeld is het bedrijventerrein aan de
221 Paasheuvelweg in Zuidoost;
- 222 ● Groen in Amsterdam wordt uitgebreid. Als onderdeel van de viering van 750 jaar
223 Amsterdam zetten we in op het realiseren van meer groen in elk stadsdeel. We kijken
224 hiervoor uit naar innovatieve ideeën zoals het realiseren van een park in het Oosterdok
225 (groen op water);
- 226 ● De Herengracht wordt parkeervrij zodat er meer verblijfsruimte komt in de binnenstad;
- 227 ● D66 ziet kansen om samen met bewoners in zowel groen in de buurt niet alleen de
228 kwaliteit maar ook de gebruikerswaarde te vergroten, bijvoorbeeld door veel meer
229 fruitbomen/planten te plaatsen, de kwaliteit van het water te verhogen zodat er op veel

230 meer plaatsen in de stad gezwommen kan worden, en sierperkjies te transformeren tot
231 speelveldjes of buurttuinen. De balans tussen de ecologische en recreatieve waarde
232 houden we daarbij in het oog;

- 233 • We intensiveren het overleg met de volkstuintverenigingen om passend bij het park en de
234 omgeving, ook daar tot breder gebruik te komen;
- 235 • Een levendige en groene buurt is niks als de straten niet schoon zijn. We zorgen er daarom
236 samen met Amsterdammers voor dat we zwerfaval en vuilnis naast vuilcontainers zo snel
237 mogelijk opruimen;
- 238 • We zorgen voor levendige buurten en openbare ruimte door waar het zonder overlast kan
239 de uitgebreide terrassen uit de covid-tijd voort te zetten, ruimte voor kunst en cultuur in
240 parken en op pleinen mogelijk te maken door het verminderen van de leges buurtgerichte
241 evenementen. We geven meer ruimte voor horeca om af en toe een bandje of een dj te
242 plaatsen, zeker tijdens evenementen zoals Koningsdag en Pride.

Waar je ook morgen kunt (blijven) wonen

Klimaat

243 D66 streeft naar een duurzame en harmonieuze samenleving waarin huidige en toekomstige
244 generaties het recht hebben op de vrijheid om hun leven naar eigen keuze in te richten. Hiervoor is
245 een veerkrachtig, gezond en groen Amsterdam noodzakelijk. Dit toekomstbeeld is in gevaar: door
246 het uitstoten van broeikasgassen, het verlies aan biodiversiteit en de huidige manier van
247 produceren en consumeren, verandert het klimaat. De toekomst van Amsterdam en haar
248 inwoners staat op het spel. Klimaatverandering raakt alle Amsterdammers. Niet pas over een paar
249 jaar of in de verre toekomst, maar nu al. De hittestrecords worden de laatste jaren keer op keer
250 verbroken, terwijl we steeds vaker te maken krijgen met heftige, kortstondige buien.

251 Wetenschappers hebben een duidelijke boodschap: we moeten nu handelen om de wereld en de
252 stad Amsterdam voor onszelf en onze kinderen bewoonbaar te houden. Deze alarmerende toon is
253 wat D66 betreft een duidelijke oproep tot het uitvoeren van een ambitieus en daadkrachtig
254 klimaatbeleid waar we een hoofdprioriteit van maken. De klimaatcrisis aanpakken is een
255 randvoorwaarde om andere ambities op het gebied van wonen, werken en recreëren te kunnen
256 verwezenlijken. Dit is een wereldwijde uitdaging en Amsterdam, met haar creatieve talent en
257 handelsgeest, pakt de kansen om klimaatverandering aan te pakken, op te vangen en tegelijk
258 banen te creëren in een groene economie die brede welvaart genereert voor iedereen en daarmee
259 de Sustainable Development Goals (SDGs) realiseert.

260 De gemeente geeft bouwvergunningen af, wijst parkeerplaatsen toe en bepaalt wanneer
261 afvalbakken gelegegd worden. Als Amsterdam zijn we daarmee verantwoordelijk voor een groot
262 deel van de uitvoering van klimaatbeleid. We willen voorop lopen door het nemen van
263 maatregelen om de stad klimaatbestendig te maken. We willen dat bewoners en ondernemers de
264 voordelen van verduurzamen ervaren en hiervan profiteren. Klimaatbeleid moet rechtvaardig en
265 navolgbaar zijn voor alle inwoners. Op die manier blijft Amsterdam bestaan voor toekomstige
266 generaties én kunnen we genieten van een groene en gezonde stad.

Klimaatverandering tegengaan voor toekomstige generaties

268 We verminderen onze CO₂-uitstoot drastisch door onze energievoorziening en stad te
269 vergroenen en duurzaamheid terug te laten komen in alles wat we doen. We houden daarbij
270 rekening met het voortschrijdend inzicht in technologische ontwikkelingen – nieuwe
271 warmtepompen en ontwikkelingen op het gebied van waterstof – en nieuwe wetgeving, zoals de
272 nieuwe Warmtewet). We houden rekening met keuzevrijheid en moedigen eigen initiatief onder
273 Amsterdammers aan. We zorgen dat niemand achterblijft in deze grote opgave.

274 We zijn slecht op weg met het halen van onze reductiedoelstelling. Volgens de laatste prognoses
275 stevenen we niet af op ons huidige doel van 55% reductie in 2030, maar komen we slechts op 37%
276 uit. D66 heeft de ambitie de doelstelling om de CO₂-reductie te verhogen: van 55% naar 60% in
277 2030. Het verleden heeft echter geleerd dat een ambitie weinig betekent als daar een niet eerder

278 vertoonde inspanning bij komt kijken. In het vervolg van deze paragraaf lichten we toe welke
279 maatregelen we voorstellen om de doelstelling te realiseren.

- 280 • Isoleren is hét sleutelwoord voor het verminderen van ons energieverbruik. Bovendien
281 levert het flinke financiële besparingen op. Toch zien we dat de arbeidsmarkt voor technici
282 krap is en dat technische opleidingen in Amsterdam te weinig aanwas hebben. Daarom
283 komt er een grootstedelijk circulair isolatieprogramma met onder andere
284 onderwijsinstellingen, waarbij jongeren die uitstromen van de technische mbo's direct een
285 stage en baangarantie hebben. Daarnaast worden alle bewoners en ondernemers in
286 Amsterdam gewezen op de mogelijkheden om te isoleren, toegespitst op hun individuele
287 situatie. Voor het eind van 2024 moet elke Amsterdammer kennis hebben genomen van de
288 isolatiemogelijkheden voor zijn of haar gebouw;
- 289 • We verdubbelen de korting die gegeven kan worden op de leges voor een
290 omgevingsvergunning bij een duurzame verbouwing: van maximaal €25.000 per project
291 naar €50.000 per project;
- 292 • De gemeente gaat een interne CO2-prijs hanteren waardoor de business case voor het
293 tegengaan van klimaatverandering zichtbaar wordt voor de gemeente, bedrijven en
294 inwoners van de stad. Ook wordt gekeken of *fair price*- en *true price* instrumenten bij
295 aanbestedingen als selectiemiddel kunnen worden gebruikt;
- 296 • We zetten in op innovatie, door bijvoorbeeld *urban farming* en biologisch ondernemen van
297 landbouwbedrijven te stimuleren, en experimenten op voldoende grote schaal om de CO2
298 uitstoot door bodemdaling van het veen in landelijk gebied te stoppen;
- 299 • We blijven zoeken naar geschikte plekken voor windmolens, maar worden pas geplaatst
300 als de belangen van en de gezondheidsrisico's voor omwonenden voldoende onderbouwd
301 en inzichtelijk in de besluitvorming kunnen worden meegewogen. Pas daarna kunnen
302 definitieve locaties worden bepaald. Bij voortschrijdend inzicht in risico's en/of innovaties
303 zijn wij flexibel en acteren wij daarop. De doelstelling voor het opwekken van duurzame
304 energie blijft onveranderd;
- 305 • Amsterdammers wonen vaak in huurhuizen of etagewoningen zonder eigen dak. De
306 gemeente stelt daken beschikbaar voor deze mensen om zelf energie op te kunnen
307 wekken. Het uitgangspunt is: we laten geen dak onbenut;
- 308 • Bedrijven en andere instellingen spelen een cruciale rol in het opwekken van duurzame
309 energie. De honderd grootste daken van Amsterdam zijn goed voor 15% van het totale
310 potentieel aan Amsterdamse zonne-energie. Met elk van deze honderd bedrijven en
311 instellingen wordt een plan van aanpak gemaakt voor zonne-energie. Waar dit geen
312 mogelijkheid blijkt te zijn worden er groene daken gerealiseerd. Er wordt uitgegaan van
313 een ja, tenzij benadering: daken worden benut, tenzij gemotiveerd kan worden waarom
314 hiervan af wordt geweken;
- 315 • Lokale warmte-koudenetten met echt duurzame energiebronnen en opslag- en
316 uitwisselingsmogelijkheden krijgen voorrang op grote, warmtenetten met bronnen die
317 CO2 uitstoten, zoals afvalverbranding of biomassa. Dit kan een lock-in voorkomen en
318 stimuleert dat niet-duurzame energiebronnen zo snel mogelijk worden uitgefaseerd.

319 **Klimaatbestendigheid vergroten door meer groen, blauw en stadsnatuur**

320 Ondanks alle inspanningen om klimaatverandering tegen te gaan, worden we al geconfronteerd
321 met de grote nadelige gevolgen. Zo leiden de stijgende temperaturen in de stad tot hittestress.
322 Het regent vaker extreem, of het is juist (te) lang droog. Een klimaatbestendige stad is wat D66
323 betreft een groene stad. Een groene stad is veel fijner om in te wonen en te zijn door schonere
324 lucht, minder (zwerf)afval en andere vervuiling, meer ruimte voor groene recreatie en een betere
325 adaptatie aan extreme weersomstandigheden zoals zware regenbuien en extreme hitte.

- 326 • Samen met buurgemeenten en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) maken we een plan
327 voor waterbuffers. Doel is om beter met het stijgende water om te kunnen gaan en
328 periodes van droogte op te kunnen vangen;
- 329 • We brengen de temperatuur in de stad verder terug, door alle geschikte daken te
330 vergroenen, in een wijk-bij-wijk aanpak. We versoepelen de voorwaarden voor subsidie
331 van groene daken;
- 332 • We brengen bij iedere ruimtelijke (her)inrichting effecten op biodiversiteit in kaart, en
333 verbeteren deze waar kan. We staan voor ecologisch beheer van groen, zoals
334 bloemvriendelijk maaien;
- 335 • We zetten in op het behouden en versterken van stevige groene ecologische structuren in
336 de stad. Hiervoor maken we een integrale landschapskaart en voeren deze uit;
- 337 • Bodemdaling wordt integraal meegenomen in onze klimaataanpak. We investeren in
338 maatregelen voor grondwaterniveausturing en meer waterberging, en maken riolering
339 adaptief;
- 340 • We ondersteunen duurzame buurtinitiatieven als buurtvergistingsinstallaties,
341 wormenhotels, wilde bijenmuren en buurtplantsoenen.

342 **Verduurzaming toegankelijk maken voor iedereen**

- 343 • D66 staat voor klimaatrechtvaardigheid. We vinden dat de rekening van verduurzaming
344 niet onevenredig bij de armste mensen mag komen te liggen, of dat zij blijven zitten met de
345 laatste fossiele problemen. Daarnaast staan we voor zoveel mogelijk keuzevrijheid om te
346 kiezen voor een oplossing die aansluit bij de woonsituatie van mensen. Daardoor zitten zij
347 niet 15 tot 20 jaar onnodig aan een warmtenetleverancier vast;
- 348 • Draagvlak voor de energietransitie is cruciaal. We betrekken inwoners bij ingrijpende
349 beslissingen in hun leefomgeving en zorgen ervoor dat informatie begrijpelijk, goed en
350 toegankelijk beschikbaar is;
- 351 • Voor elk gebied in de aardgasvrije wijken-aanpak komt er een burgerberaad om mee te
352 kijken en zelf voorstellen te doen op het gebied van communicatie, techniek, spelregels,
353 *governance* en onderzoek. Zo wordt gezocht naar de meest betaalbare en rendabele
354 oplossingen die het beste past bij de situatie en woonomgeving, in plaats van één
355 standaardoplossing voor iedereen;
- 356 • Bewoners worden gestimuleerd om lid te worden van een windcoöperatie en te investeren
357 in Amsterdamse windmolens. Door te investeren, worden zij mede-eigenaar van de
358 windmolen(s). We willen bewoners in een vroeg stadium bij plannen voor windmolens
359 betrekken en financieel van de opgewekte energie mee laten profiteren;

- Elke buurt is anders. D66 wil dat als een buurt zelf de warmtevoorziening op zich wil nemen, zij hierin worden ondersteund. Vormen van coöperatieve warmte en koude – ook wel warmteschappen genoemd – worden ondersteund, zoals het project van warmtecoöperatie Ketelhuis Wilhelmina Gasthuis Terrein;
- Wanneer huishoudens meer dan 10% van hun inkomen kwijt zijn aan energielasten, wordt er gesproken van energiearmoede. Energiearmoede beperkt zich niet tot huishoudens met een laag inkomen tot de huurtoeslaggrens; het komt het vaakst voor in corporatiewoningen die tussen 1945 en 1990 gebouwd zijn. D66 wil een actieplan om de warmtetransitie te laten bijdragen bij het voorkomen en verhelpen van energiearmoede;
- Nieuwe bedrijven kunnen zich niet aansluiten op het elektriciteitsnet omdat het elektriciteitsnet te vol is. D66 wil dat de gemeente samen met Alliander het vestigingsbeleid sterker gaat prioriteren op efficiënt en duurzaam energieverbruik;
- We lopen in de stad voorop door het zo snel mogelijk klimaatneutraal maken van gemeentelijk vastgoed.

374 **Transitie naar een circulaire economie realiseren**

375 Onze huidige economie, die nog te veel gestoeld op het produceren, gebruiken, wegwerpen en
376 verbranden, is overduidelijk geen houdbare situatie. Een duurzaam alternatief is een circulaire
377 economie, waarin we efficiënter met grondstoffen omgaan. Het biedt nieuwe kansen op een
378 toekomstbestendige economie terwijl de uitputting van grondstoffen, energieverbruik en
379 vervuiling wordt beperkt.

380 Naast de energietransitie betekent dit een massale opgave die onder andere te maken heeft met
381 huishoudelijk afval, bedrijfsafval, de industrie, de haven, *single-use plastics*, restwarmte, *e-waste*
382 en bouwafval. D66 wil dat het stadsbestuur actiever en gericht kiest voor de bijdrage aan de
383 innovatie die nodig is voor een circulaire economie. Hiervoor wil D66 ook een aantal uitdagingen
384 formuleren waar Amsterdam het verschil gaat maken: niet alleen uitvoeren, maar ook leiden. Hier
385 willen we vol op inzetten.

- We lopen voorop in het circulair gebruik van bouwmaterialen. De bouwambities van de MRA zijn ongekend hoog. Aangezien beton en staal de meest CO₂-intensieve materialen ter wereld zijn, willen we ze hergebruiken. De grootstedelijke uitdagingen om meer afval op een rendabele manier te recyclen liggen op metropoolniveau. Schaal maken is belangrijk. Volume is immers noodzakelijk om hergebruik van materialen voor bedrijven haalbaar te maken. Met alle woningen die komende jaren in de MRA worden gebouwd, kan de MRA aanjager van duurzaam bouwen zijn;
- Circulair inkopen en aanbesteden wordt de norm in Amsterdam. D66 wil dat de gemeente met haar inkopen de circulaire markt stimuleert, door zelf waar mogelijk plantaardige materialen de voorkeur te geven boven stenen, beton en cement. Bij het selecteren van aanbestedingen kijkt de gemeente naar circulaire kwaliteit, in plaats van naar de prijs;
- Circulaire economie vereist het recyclen en vervoeren van spullen. Dit willen we regionaal doen en niet in China of overzee. D66 wil dat de haven daarom bedrijvenruimte over houdt voor het verwerken van materialen en productieprocessen in de circulaire economie;

- 400
- 401
- 402
- 403
- 404
- 405
- 406
- 407
- 408
- 409
- 410
- 411
- 412
- 413
- 414
- We gaan huishoudelijk afval sneller en duurzamer verwerken. Door de toegenomen welvaart is de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner de afgelopen zestig jaar verviervoudigd. Als grote stad kent Amsterdam veel dichte en hoge bouw. Binnenstedelijke verdichting zal toenemen met de keuze voor intensivering van bestaand stedelijk gebied. Daarom willen we slimme ideeën bedenken waarbij een dichtbebouwde omgeving juist een voordeel is en bewoners niet gedwongen worden om verschillende afvalbakken in hun krappe keukentjes te stapelen. Te denken valt aan het inzamelen van grote afvalstromen via winkels, zoals nu al het geval is met elektronisch afval of batterijen;
  - We verruimen de openingstijden van gemeentelijke milieustraten en stellen deze open voor het mkb. Zo kan er meer afval ingezameld worden en hoogwaardiger worden verwerkt;
  - We elimineren *single-use plastics* in de stad. Grote bedrijven en ketens die veel verpakt *takeaway* eten verkopen dat we op straat terugvinden als wegwerpafval, gaan extra belasting betalen. Zo worden zij verantwoordelijk voor het voorkomen van rondzwerfend afval in winkelstraten.

Waar je in verbinding staat met de rest van de stad en de wereld

Mobiliteit

415 D66 wil dat Amsterdam voor iedereen toegankelijk en bereikbaar is én blijft. Amsterdammers
416 moeten plekken als school, werk, sportclub, zorginstelling en andere voorzieningen goed en
417 eenvoudig kunnen bereiken. Het moet gemakkelijk zijn om van Noord naar Zuidoost te gaan, en
418 men moet zich binnen de verschillende stadsdelen goed kunnen verplaatsen. De stad moet ook
419 goed bereikbaar zijn voor bezoekers en forenzen. Mobiliteit en infrastructuur zijn dienend voor de
420 functies van de stad.

421 In een stad die zo snel groeit en steeds drukker wordt, brengt dat uitdagingen met zich mee.
422 Daarom moeten we scherpe keuzes maken en investeren in een duurzaam en inclusief netwerk.
423 De stad is gebaat bij een veel betere balans tussen voetgangers, fietsers, het openbaar vervoer en
424 de auto. Voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer hebben voor D66 prioriteit.

425 Inclusief vervoer staat hoog op onze agenda. Daarbij hebben we extra aandacht voor kwetsbare
426 verkeersdeelnemers. Het is onnoemelijk belangrijk dat iedereen zich zelfstandig, goed, veilig en
427 gemakkelijk door de stad kan verplaatsen: het draagt enorm bij aan welzijn, gevoel van vrijheid en
428 zelfstandigheid.

429 In verbinding met elkaar en met de wereld

430 D66 zet zich in voor een grotere visie op mobiliteit. Daarbij kijken we naar mobiliteit binnen én
431 buiten de stad. We stellen het mobiliteitsaanbod in de hele stad centraal. Momenteel ligt de focus
432 te vaak op het centrum. Die focus verleggen wij naar de randen van de stad en naar de verbinding
433 met de regio, nationaal en internationaal. In de binnenstad ligt er een gedegen fundament aan
434 openbaar vervoer. De vertakkingen in de stadsdelen kunnen echter flink wat versterking
435 gebruiken. Vandaag de dag kun je heel makkelijk (en snel) van Noord naar Zuid reizen, maar om
436 van je huis in Noordwest naar je sportclub in Zuidoost te komen, duurt vaak nog onnodig lang. Tot
437 slot blijven we ons onverminderd inzetten voor sterke verbindingen tussen de stadsdelen, met de
438 regio en de wereld om ons heen.

- 439 ● We breiden het metronetwerk uit door de grote ring te sluiten en de randgebieden nog
440 meer bij de stad te betrekken. Vanaf de Isolatorweg wordt de bestaande lijn niet in
441 oostelijke, maar in noordelijke richting verlengd. De verlengde route voert vanaf de
442 Isolatorweg via de Spaarndammerdijk, de Houthavens, het NDSM-terrein, het Johan van
443 Hasseltkanaal en het Mosveld naar het Noorderpark;
- 444 ● De Noord/Zuidlijn wordt aan beide kanten doorgetrokken. In zuidelijke richting via
445 Schiphol tot Station Hoofddorp, in noordelijke richting tot aan Zaandam;
- 446 ● Hoogwaardig ov hoeft niet altijd de metro te zijn. Daarom pleiten we ook voor vrijliggende
447 bus- en trambanen. In verlengde van de IJtram naar Oost investeren we in een IJtram naar
448 West. Deze nieuwe verbindingen zijn niet alleen snel, maar ook minder kostbaar;

- 449 ● De verbinding met Noord wordt verbeterd. Het fietsnetwerk wordt uitgebreid met twee
450 fietsbruggen over het IJ. Een van de bruggen wordt aan de oostkant gepositioneerd; vanaf
451 het KNSM-eiland naar de Johan van Hasseltweg in Noord. De andere brug vinden we aan
452 de westkant; tussen de Houthavens en de NDSM-werf;
- 453 ● De Amsterdamse brug over het Amsterdams-Rijnkanaal is onmisbaar voor het
454 Amsterdamse fietsnetwerk. Om grotere fietsstromen aan te kunnen en om het mogelijk te
455 maken dat de tram wordt doorgetrokken, moet de brug aangepast worden. We blijven
456 werken aan de verbetering van de fietsverbinding tussen Zeeburgereiland en het Oostelijk
457 Havengebied;
- 458 ● D66 ondersteunt het initiatief voor een kabelbaan over het IJ;
- 459 ● D66 wil goede en comfortabele fietsverbindingen met de woonkernen in de regio, zoals
460 Haarlem, Almere, Edam/Volendam, 't Gooi en Amstelveen. De snelfietsroute naar
461 Zaandam geldt als succesvol voorbeeld;
- 462 ● De ambitie om minder korte afstandsvluchten vanaf Schiphol te laten vertrekken, kan
463 alleen gerealiseerd worden als er duurzame alternatieven – zoals de trein en hyperloop
464 door heel Europa – tegenover staan. D66 pleit voor een intensieve samenwerking tussen
465 het Rijk en Nederlandse en Europese steden om dat te bewerkstelligen;
- 466 ● We lobbyen stevig bij de Rijksoverheid voor het investeren in stedelijke mobiliteit,
467 aangezien Amsterdam de benodigde investeringen voor het verbeteren van de
468 Amsterdamse infrastructuur niet alleen kan dragen.

469 **Fietscultuur en voetganger**

470 De voetganger en de fietser staan in de stad op één. Amsterdam is wereldwijd de enige hoofdstad
471 waar je gemakkelijk en veilig doorheen fietst. Het maakt onze stad toegankelijk en iedere
472 Amsterdammer mobiel. Een groot goed dat D66 wil behouden en versterken. Al het vervoer – met
473 de fiets, de trein of de auto – begint te voet. De voetganger moet naast de fietser daarom veel
474 meer ruimte krijgen en als een volwaardige deelnemer aan het verkeer worden gezien.

- 475 ● We verbreden de stoepen op veel plekken en gaan verrommeling tegen zodat ze voor
476 iedereen goed begaanbaar zijn;
- 477 ● We gaan voor meer fietsstraten: straten die zijn ingericht voor fietsers, waar auto's te gast
478 zijn;
- 479 ● We zetten in op doorfietswegen door de stad. Op deze wegen kunnen fietsers zonder
480 onnodige obstakels en opstoppingen snel van A naar B komen;
- 481 ● We zorgen dat fietspaden veilig zijn en dat problemen met afwatering en verlichting snel
482 worden opgelost. Fietspaden op plus- en hoofdnet worden altijd uitgevoerd in rood asfalt;
- 483 ● Ook als je minder te besteden hebt, moet je een fiets kunnen kopen. Zodat iedereen – ook
484 als je dat niet van huis uit mee krijgt of hebt gekregen – kan fietsen. We stimuleren de
485 fietscultuur bij iedereen die dit van jongs af aan niet gewend is. Ongeacht waar je geboren
486 bent en hoe lang je in Amsterdam woont; een Amsterdammer fietst;
- 487 ● We zorgen dat fietsen goed gestald kunnen worden. Onder meer door meer
488 fietsenstallingen te creëren, zowel in woonwijken voor mensen zonder eigen berging, als
489 op drukke plekken in de stad en bij stations;

- 490 ● Fietswrakken en weesfietsen worden regelmatig en snel geruimd, zodat de plekken
491 beschikbaar blijven en de voetganger ruim baan blijft houden.

492 **Goede balans tussen de voetganger, de fietser, het ov en de auto**

493 Hoe goed en eenvoudig je je kan verplaatsen door de stad draagt bij aan de leefbaarheid van de
494 stad. Tegelijkertijd brengt mobiliteit qua leefbaarheid ook uitdagingen met zich mee, onder meer
495 op het gebied van geluid en uitstoot. Voor D66 is het belangrijk dat leefbaarheid van de stad
496 voorop staat bij het verder ontwikkelen van de mobiliteit van de stad. De impact op gezondheid
497 heeft te lang te weinig aandacht gekregen. Gelet op de groei en verdichting van de stad, is het
498 extra belangrijk dat we hier volop aandacht aan besteden. De balans tussen de verkeersgebruikers
499 moet drastisch worden verbeterd. De voetganger en fietser moeten meer ruimte krijgen, de auto
500 juist minder. We investeren om het verkeer veiliger te maken.

- 501 ● 30 km/u wordt in de hele stad de norm. Daarbij gelden de hoofdnetwegen zoals de
502 Wibautstraat en de Leeuwarderweg als uitzondering. Op deze manier maken we het
503 verkeer veiliger en verminderen we de geluidsoverlast;
- 504 ● We blijven ons inzetten voor een volledig uitstootvrij Openbaar Vervoer vanaf 2025 (op
505 de weg én op het water);
- 506 ● We nemen maatregelen tegen geluidsoverlast door al het verkeer. Met name
507 geluidshinder veroorzaakt door motoren, treinen en bussen wordt aangepakt;
- 508 ● Betaald parkeren wordt de norm. Zo wordt de auto alleen nog gebruikt indien
509 noodzakelijk;
- 510 ● We verminderen geparkeerde auto's boven de grond door parkeergarages die er al zijn
511 intensiever te benutten. Een parkeergarage die doordeweeks volop wordt gebruikt, hoeft
512 in het weekend niet meer leeg te staan. Zo is er meer ruimte voor andere weggebruikers.
- 513 ● We investeren om het verkeer veiliger te maken. Daarbij hebben we extra aandacht voor
514 e-bikes. Op smalle fietspaden komt een maximumsnelheid van 20 km/h;
- 515 ● Voor nieuwe, toegestane voertuigen zoals LEV's en *e-steps* zoeken we de juiste plek op de
516 weg. We zijn zeer terughoudend ze als deelmobiliteit toe te laten;
- 517 ● De rondvaart heeft zware tijden gekend. We drukken op de zogenaamde noodknop en
518 komen met nieuw beleid waarbij sprake is van een eerlijke markt en minder overlast;
- 519 ● We stimuleren verduurzaming en innovatie van de pleziervaart zonder onrealistische
520 deadlines.

521 **Samen onderweg – deelmobiliteit en openbaar vervoer**

522 Het delen van de verkeersopties heeft de toekomst. Op die manier kunnen we de infrastructuur
523 zoveel mogelijk ontlasten. D66 zet daarom in op Openbaar Vervoer en deelmobiliteit, met als
524 uitgangspunt dat beide voor iedereen zo toegankelijk mogelijk zijn.

- 525 ● De coronacrisis en de bijbehorende maatregelen hebben enorme impact gehad op het
526 Openbaar Vervoer. Er is voor miljoenen euro's verlies geleden. D66 pleit ervoor om nu
527 geen onherstelbare ingrepen in het lijnennetwerk te doen, en bestaande lijnen zoveel
528 mogelijk behouden;

- 529 ● We zetten ons in voor *all inclusive design*. Daarbij wordt aan de voorkant al gekeken naar
530 het creëren van mobiliteit voor iedereen, in plaats van halfslachtige aanpassingen achteraf;
- 531 ● Zelfstandig reizen is niet voor iedereen gemakkelijk. We zetten ov-coaches in die mensen
532 begeleiden om uiteindelijk zelfstandig het ov te kunnen gebruiken;
- 533 ● Ook tijdens bouwwerkzaamheden moet de toegankelijkheid van de vervoersopties voor
534 iedereen gewaarborgd blijven;
- 535 ● We stimuleren deelmobiliteit door vergunning te versnellen. Daarnaast stellen we ruimte
536 beschikbaar op slimme plekken waar je bijvoorbeeld een deelfiets (of e-bike) kunt
537 gebruiken of een gedeelde taxi kan nemen;
- 538 ● We stimuleren en vergemakkelijken het delen van een eigen auto. Parkeervergunningen
539 die in twee gebieden te gebruiken zijn, zijn met name interessant voor moderne families
540 die doorgaans niet allemaal in een huis wonen. In autoluwe straten is nog wel plek voor een
541 deelauto;
- 542 ● We gaan de taximarkt aanpakken. Taxi's moeten het visitekaartje van de stad worden.
543 Daarin is geen ruimte voor discriminatie en misstanden.

544 **Verbeteren aan- en afvoer**

545 De aanvoer van producten in de bedrijvige stad is enorm. Deze neemt alleen maar toe. We gaan dit
546 beter organiseren en faciliteren, zodat het zo min mogelijk overlast creëert. Door de beschikbare
547 capaciteit beter te benutten, kunnen leven, werken en maken goed hand in hand gaan.

- 548 ● We stimuleren daar waar mogelijk vervoer over water. De infrastructuur over water gaat
549 niet alleen over de grachten, maar ook over het IJ en het Amsterdams Rijnkanaal. D66 wil
550 meer plekken aan wal hebben waar goederen en afvalstoffen geladen en gelost kunnen
551 worden;
- 552 ● We passen de beperkte venstertijden voor bevoorrading aan. Daardoor kunnen
553 ondernemers dit efficiënter organiseren en zijn ze zeker van hun levertijden. Bovendien
554 kunnen we op die manier laad- en losruimte multifunctioneel inzetten. Zo kan een
555 bepaalde plek afwisselend een parkeerplaats of een bevoorradingsplek zijn;
- 556 ● We doen onderzoek naar bevoorrading met elektrische voertuigen. Ook stimuleren we
557 bedrijven en logistieke partijen om van elkaar te leren en meer samen te werken. Door hun
558 bevoorrading anders te organiseren en bijvoorbeeld gezamenlijke hubs te creëren, hoeven
559 minder bestelbusjes en vrachtwagens zich in de stad te begeven.

Waar kunst en cultuur de stad maken

Kunst en cultuur

560 Amsterdam is de culturele metropool waar je op de fiets doorheen kan. Internationaal
561 gerenommeerde musea, *street art*, hiphoplessen, cabaretvoorstellingen, experimentele
562 maatschappelijke voorstellingen en een optreden van een Turkse band in het Concertgebouw: in
563 Amsterdam gebeurt het allemaal. Kunst en cultuur maken Amsterdam de veelzijdige bruisende
564 stad die het is; Kunst en Cultuur maken Amsterdam Mokum.

565 Kunst en Cultuur spelen een onmiskenbare rol in het vestigingsklimaat van de stad. De sector is
566 voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de werkgelegenheid. Kunst en cultuur zijn
567 bovendien de inspiratiebron voor individuele en maatschappelijke ontwikkelingen en verbinden
568 Amsterdammers.

569 D66 ziet Amsterdam op het gebied van kunst, cultuur en het nachtleven als internationaal
570 toonaangevende stad. Alle inwoners moeten de kans krijgen om kunst te ervaren en hun talenten
571 te ontplooiën. Met een bloeiend en divers cultureel leven behoudt de stad haar eigenzinnige
572 karakter met een grote aantrekkingskracht op bewoners, organisaties, bedrijven en bezoekers.

573 Amsterdam groeit in een razend tempo. Dat vraagt om een groter aanbod van kunst en cultuur. In
574 lijn met de groei van de sector, moet ook het budget meegroeien. Daarom investeren wij de
575 komende periode overtuigd in kunst en cultuur voor alle Amsterdammers en faciliteren we
576 vernieuwende en ambitieuze initiatieven binnen de sector. Wij kiezen de komende periode voor
577 de makers – kunstenaars, musici, acteurs, choreografen, schrijvers, regisseurs – die de kunst
578 maken. We kiezen voor kunst voor alle Amsterdammers en het behouden van cultureel erfgoed –
579 de gebouwen die onze stad maken tot de cultureel rijke stad die het is. We kiezen voor de
580 internationale toonaangevende instellingen, waarvoor je in Amsterdam woont of naar toe reist.
581 We kiezen voor innovatie en vernieuwing.

582 De sector is veel meer dan alleen de gesubsidieerde instellingen. Het gaat niet alleen om
583 investeren, maar ook om faciliteren. We maken ruimte voor experiment en behouden de
584 rafelranden. Wij willen de sector zoveel mogelijk in haar kracht zetten, initiatieven mogelijk
585 maken en niet beperken door een te groot pakket regels. D66 staat voor een (ijzer)sterke
586 internationale kunst-, cultuur- mediasector die in de hele stad aanwezig is en die net zo veelzijdig
587 is als de stad zelf.

588 Om zo'n internationaal bruisende sector te realiseren en te waarborgen, heeft D66 vijf
589 speerpunten bovenaan de agenda staan:

- 590 1. Investeren in de makers van kunst;
- 591 2. Kunst toegankelijk maken voor alle Amsterdammers;
- 592 3. Ruimte bieden voor experimenten, vernieuwing en rafelrandjes;
- 593 4. Kritische herziening van het huidige cultuurbestel;
- 594 5. Amsterdam positioneren als internationale culturele wereldstad.

595 **Investeren we in makers**

596 Theatermakers, kunstenaars, choreografen, musici, dansers en acteurs zijn door de coronacrisis en
597 de nasleep ervan het hardst getroffen. Dat is extra pijnlijk als je bedenkt dat zij juist de drijvende
598 kracht achter de kunst- en cultuursector zijn. Deze mensen maken de fantastische kunst die zo
599 kenmerkend is voor onze stad. D66 wil dat zij die kunst kunnen blijven maken, zodat wij de kunst
600 weer in al haar schoonheid en glorie kunnen ervaren. Dat vraagt om investeringen voor een
601 crisisbestendige sector, passend bij de grote stad die Amsterdam is.

- 602 ● Van hiphopper tot theatermaker we willen hun nieuwe voorstellingen en spannende
603 projecten weer gaan zien en meemaken. Op de post projectsubsidie is tijdens de
604 coronacrisis flink bezuinigd. Als we de kunst en cultuur in onze stad weer een nieuwe
605 impuls willen geven en volop ruimte bieden aan experimenten en ambitieuze projecten,
606 dan moeten deze makers weer aan de slag kunnen en projecten kunnen opzetten. D66
607 kiest er daarom voor de projectsubsidie weer te verhogen;
- 608 ● Eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden zijn nog altijd niet de norm in de
609 cultuursector. De coronacrisis liet duidelijk zien hoe kwetsbaar zelfstandige makers en
610 uitvoerenden daardoor zijn. De *Fair Practice Code* wordt wat D66 betreft daarom de
611 norm, evenals een harde subsidievoorwaarde bij het honoreren van aanvragen;
- 612 ● Wonen en werken wordt voor kunstenaars in de stad steeds moeilijker. Veel van hen
613 vertrekken naar andere (internationale) steden. Wij willen de kunstenaars voor
614 Amsterdam behouden. Broedplaatsen bieden woon- en werkruimte aan kunstenaars.
615 Afgelopen periode is er bezuinigd op broedplaatsen. D66 wil dat terugdraaien. Wij creëren
616 een aparte post op de begroting voor broedplaatsen en kiezen we er expliciet voor om
617 letterlijk ruimte te maken voor kunst en kunstenaars in onze stad. We zetten in op de
618 duurzame ontwikkeling van broedplaatsen en een diversiteit aan broedplaatsen om plek te
619 geven aan alle disciplines; van beeldende kunst tot muziek en dans. Daarnaast maakt D66
620 zich sterk voor het behouden van de ijzeren voorraad aan atelierwoningen en voor meer
621 broedplaatsen waar wonen en werken gecombineerd kan worden.

622 **Kunst voor alle Amsterdammers**

623 Kunst en cultuur moet voor elke Amsterdammer dichtbij en toegankelijk zijn. Dat begint bij de jeugd.
624 Op jonge leeftijd kennismaken met kunst en cultuur gaat over meer dan een keer een voorstelling
625 of concert zien: zo'n kennismaking draagt bij aan de ontwikkeling van burgerschap,
626 samenwerkingsvaardigheden en creativiteit. Met een mondige, kritische jeugd en creatieve,
627 innovatieve jonge Amsterdammers als resultaat.

628 Kunst en cultuur moet voor elke Amsterdammer dichtbij zijn. Liefst om de hoek. Momenteel is het
629 grootste cultuuraanbod te vinden in de stadsdelen Centrum en Zuid. Dat moet anders. We willen
630 zorgen dat talent in alle Stadsdelen de weg weten te vinden naar de instellingen en bezoekers naar
631 hun voorstelling of concert.

- 632 ● We zorgen dat er in Stadsdelen als West, Nieuw-West, Noord en Zuidoost goed
633 toegeruste cultuurhuizen zijn. Deze huizen hebben als specifieke opdracht een sleutelrol
634 te spelen in het stimuleren van de ontwikkeling van talent en van de ervaring van kunst en
635 cultuur in hun stadsdeel;

- 636 ● We breiden de aanstelling van de Cultuurverkenners in de stadsdelen uit en zorgen dat zij
637 hun rol als verbinder tussen Amsterdammers en kunst en cultuur optimaal kunnen
638 vervullen;
- 639 ● We alloceren specifiek budget aan kunst in de openbare ruimte, zoals tentoonstellingen in
640 de openlucht, om Amsterdammers op een laagdrempelige manier met kunst in aanraking
641 te laten komen;
- 642 ● We investeren in een fantastische viering van 750 jaar Amsterdam waar alle
643 Amsterdammers zich onderdeel van voelen. We schrijven een specifieke opdracht uit voor
644 kunstenaars om hiervoor projecten te ontwikkelen;
- 645 ● We investeren in cultuureducatie en verstevigen de rol van de cultuurcoaches. Zij maken
646 de verbinding tussen jeugd en alle mogelijkheden die zij hebben om kunst en cultuur te
647 beoefenen en ervaren;
- 648 ● Naar voorbeeld van het talentenfonds voor Urban Sporters onderzoeken we de
649 mogelijkheid om een talentenfonds voor minderbedeelde jongeren met een bijzonder
650 talent voor een kunstdiscipline op te zetten.

651 **Vernieuwing, experiment en rafelranden**

652 Festivals en het nachtleven spelen een cruciale rol in de vernieuwing van de Amsterdamse cultuur.
653 Ze zijn uniek en behoren tot de internationale voorhoede.

- 654 ● Momenteel zijn er veel regels van kracht die vernieuwing en experimenten onmogelijk
655 maken. D66 wil dat we het pakket aan regels zo veel mogelijk beperken. De partij zet zich
656 daarom ook in voor kleinschalige evenementen tot 250 bezoekers zonder vergunning;
- 657 ● Festivals lopen steeds vaker tegen torenhoge kosten en een gebrek aan faciliteiten aan.
658 D66 zet zich in om een vaste festivalplek voor nachtcultuur (die overdag plaatsvindt) te
659 realiseren;
- 660 ● D66 wil dat clubs – net als recentelijk in Berlijn – ook als cultuurinstelling aangemerkt
661 worden;
- 662 ● We zorgen voor een tijdelijke impuls-regeling waar extra bijdragen voor artiesten en dj's
663 kunnen worden aangevraagd, zodat de sector sterk uit de coronacrisis komt;
- 664 ● We willen minder regels voor meer vrijheid en flexibiliteit, en tegelijkertijd de overlast
665 zoveel mogelijk beperken. We onderzoeken of het tot minder overlast en meer creativiteit
666 zou leiden als we de sluitingstijden loslaten.

667 **Herzien we het cultuurbestel kritisch**

668 Na een hervorming (vorige periode) en een aanpassing (deze periode) vraagt het huidige
669 cultuurbestel om een kritische evaluatie en herziening. 'Wat werkt wel en wat werkt niet? Welke
670 elementen willen we houden en wat gaan we anders doen? We leggen het cultuurbestel scherp
671 onder de loep en bepalen hoe het zo efficiënt mogelijk kan werken. Daarbij geldt als uitgangspunt
672 dat beschikbare middelen vooral in de kunst zelf geïnvesteerd worden.

- 673 ● Het budget voor het Kunstenplan en de meerjarig gefinancierde instellingen die de
674 infrastructuur van onze cultuur vormen wordt verhoogd, zodat we een infrastructuur
675 hebben die past bij de grote stad die we zijn. Daarbij maken we nadrukkelijk ruimte voor

676 vernieuwing, dus er zullen desalniettemin scherpe keuzes moeten worden gemaakt. Voor
677 D66 zijn de betekenis van de stad, haar internationale uitstraling en de artistieke kwaliteit
678 daarbij leidend;

- 679 ● Afgelopen kunstenplanperiode zagen we dat instellingen als Onze Lieve Heer op Solder en
680 het Amsterdamse Bostheater gemakkelijk geen subsidie toegekend kregen. Door
681 reddingen is dit teruggedraaid. D66 wil dergelijke situaties in de toekomst voorkomen. Wij
682 vinden dit soort instellingen cultureel erfgoed en willen dat zij cultureel onderdeel zijn van
683 de stad. We trekken daarom het vastgoed en het presenteren en produceren uit elkaar.
684 Locaties waarin de gemeente heeft geïnvesteerd behouden we voor de stad. De artistieke
685 invulling beoordelen we los daarvan. Daarbij zien we er met klem op toe dat er
686 onverminderd ruimte voor vernieuwing blijft;
- 687 ● De nu meerjarig gefinancierde instellingen zijn begonnen in een periode van lockdowns en
688 zeer beperkende maatregelen door de coronacrisis. Wij onderzoeken hoe we deze
689 instellingen de ruimte kunnen geven daar stevig uit te komen om in de toekomst nog meer
690 voor de stad te kunnen betekenen. Samen met de sector gaat de gemeente gezamenlijk
691 toewerken naar een toekomstbestendig bestel. We willen deze periode gebruiken om
692 samen sterker uit deze crisis te komen;
- 693 ● De tweejarige regeling is de afgelopen kunstenplanperiode omgevormd om niet-
694 gehonoreerde instellingen alsnog een kans te geven. D66 wil dat deze regeling weer echt
695 een regeling voor nieuwe initiatieven wordt. Voor ons is het een regeling waarin de
696 instellingen van de toekomst zich duurzaam kunnen ontwikkelen. Zo zorgen we dat het
697 kunstenveld zich continu blijft vernieuwen en mee blijft groeien met de stad.

698 **Een internationale culturele wereldstad**

699 D66 ziet Amsterdam als een internationaal toonaangevende stad met een aantrekkingskracht op
700 inspirerende kunstenaars uit de hele wereld. Een cultureel bolwerk waar bezoekers van heinde en
701 verre naar toe komen om te zien en voelen wat er allemaal gebeurt. Door in cultuurtoerisme te
702 investeren, creëren we een betere balans in de toerismesector. We zien liever toeristen die onze
703 stad bezoeken om de bijzondere kunst en cultuur die het te bieden heeft, dan de bezoekers die
704 vooral voor drank, drugs en de Wallen komen. We zorgen daarnaast dat de inwoners van onze
705 stad die verbindingen hebben met andere landen zich herkennen in het cultuuraanbod.

- 706 ● We investeren in internationale uitwisseling door specifieke cultuurmissies met landen
707 waar Amsterdam een sterke band mee heeft;
- 708 ● Er komt een internationaliseringsregeling die internationale projecten en uitwisselingen
709 stimuleert.

De stad waar je jezelf kan zijn en ontplooiën

Onderwijs, economie, vrije stad en veiligheid

De stad waar je jezelf kan zijn en ontplooiën

710 Voor D66 blijft onderwijs de manier om de kansencrisis het hoofd te bieden. We moeten alles op
711 alles zetten om het lerarentekort op te lossen. Kansen voor kinderen in de stad moeten eerlijker
712 verdeeld zijn. Daarom moeten we juist (durven te) investeren in de scholen waar kinderen van huis
713 uit de minste kansen krijgen.

714 Amsterdam is een open, vrije stad. Een stad waar iedereen welkom is en een stad waar het niet
715 uitmaakt waar je vandaan komt. Waar je lief kan hebben wie jij wilt, en waar je achternaam niet
716 bepalend is voor jouw toekomstperspectief. Een geschiedenis van eeuwenlange handel en
717 innovatie, is altijd samengegaan met Amsterdam als vrijhaven, als dé plek waar je jezelf kan zijn.

718 D66 zet zich hier ook de komende vier jaar weer keihard voor in. We zorgen ervoor dat iedereen
719 zich veilig voelt, ongeacht je achtergrond. We stellen grenzen voor degenen die dat niet
720 respecteren, helpen jongeren om uit het criminele circuit te blijven en pakken criminelen hard aan.

721 De coronacrisis maakte duidelijk hoe kwetsbaar onze afhankelijkheid van toerisme, als grote
722 inkomstenbron, de stad maakt. D66 wil een diverse economie, zodat we toekomstbestendig zijn.
723 Wonen, werken en produceren gaan hand in hand. Samen maken we Amsterdam.

Waar ieder talent de kans krijgt

Onderwijs

724 Onderwijs is voor D66 Amsterdam onverminderd belangrijk. Zowel voor jongere als volwassen
725 Amsterdammers die zichzelf willen ontwikkelen: alle Amsterdammers verdienen het om gezien te
726 worden om wie ze zijn en hun talenten, en de kans te krijgen deze optimaal te ontplooiën.

727 Rijke schooldag

728 Wij willen scholen waar je iemand, in plaats van 'iets' wordt. Scholen waar ruimte is voor meer dan
729 alleen onderwijs in de basisvakken. Een rijke schooldag met onderwijs, buitenschoolse opvang,
730 sport, cultuur, muziek, gezonde schoollunches, natuur en huiswerkbegeleiding op één locatie voor
731 alle leerlingen. Zorg wordt dichterbij school georganiseerd, onder meer door op school een
732 zorgteam aan te stellen en samenwerking met jeugdgezondheidszorg te verbeteren. In onze
733 diverse stad is het van belang dat leerlingen leren samen te werken en zich in elkaar kunnen
734 verplaatsen. Dat is het doel van de lessen 'Burgerschap & Democratie'.

- 735 ● De inzet op het burgerschapsonderwijs wordt uitgebreid en verrijkt door een
736 kennisplatform om uitwisseling tussen leerkrachten op te zetten;
- 737 ● Elke school krijgt de mogelijkheid om meer vakdocenten en/of onderwijsassistenten in te
738 zetten voor een divers aanbod aan sport, cultuur, muziek, groeneducatie en de juiste
739 ondersteuning;
- 740 ● We zorgen naast goed geventileerde schoolgebouwen, ook voor gezonde, duurzame en
741 groene schoolgebouwen met een goede warmteregulering en licht. Schoolbesturen krijgen
742 de kans om schoolgebouwen te gebruiken op een manier die bij hun onderwijsvorm past;
- 743 ● Schoolgebouwen worden daar waar mogelijk door leerlingen ook buiten schooltijd
744 gebruikt. Om dit succesvol ten uitvoer te brengen, gaan verschillende instanties meer
745 samenwerken;
- 746 ● Het succes van schoollunches en de Gezond Eten-pilot wordt omgezet in structureel
747 beleid;
- 748 ● Leerkrachten spelen een belangrijke rol in de vroege signalering van problemen bij
749 leerlingen. Wij zorgen voor een goede samenwerking met jeugdzorg en andere instanties.
750 Zorgkaarten op scholen moeten meer helderheid bieden.

751 Talent ontplooiën

752 Waar je wieg staat, bepaalt je kansen in het leven. D66 wil dat tegengaan. Daarom moeten we
753 ongelijk investeren voor gelijke kansen. Het is belangrijk dat we inzetten op de talenten van elke
754 Amsterdammer en elk onderwijsniveau waarderen. Iedereen kiest wat het best bij haar of hem
755 past: bijles, brede brugschool of juist categoriaal. D66 wil daarentegen nadrukkelijk dat alle
756 leerlingen, ongeacht het inkomen van de ouders, de kans krijgen om bijlessen te volgen. Daarmee
757 vergroten we de kans dat ook zij onderwijs kunnen volgen op het niveau dat bij hen past en gaan
758 we de groeiende ongelijkheid van het schaduwonderwijs en onder advisering tegen.

- 759 ● Het wordt aantrekkelijker voor leraren om op scholen met een onderwijsachterstand aan
760 de slag te gaan, bijvoorbeeld door onder meer betere training en extra vergoeding;

- 761 ● We stellen in samenwerking met scholen financiële middelen en ruimte beschikbaar om
762 huiswerkbegeleiding breder toegankelijk te maken;
- 763 ● De gemeente moet samenwerken met het primair onderwijs om te zorgen dat er meer
764 kansrijk wordt geadviseerd, zeker na de coronacrisis;
- 765 ● We bieden meer ruimte voor een brede brugklas. Ook breiden we het aanbod kopklassen
766 uit. Op die manier kunnen leerlingen na groep 8 nog een jaar onderwijs volgen en
767 achterstanden, vooral op het gebied van taal, inhalen. Vergelijkbare initiatieven op het
768 voortgezet onderwijs worden ook ondersteund;
- 769 ● Bij de loting hebben we de ambitie dat elke Amsterdammer op een top 5 middelbare
770 school terecht komt;
- 771 ● We zetten de voorschool voor bredere doelgroepen voort en zorgen voor heldere,
772 proactieve informatievoorziening in de hele stad om het aantal deelnemers te vergroten.
- 773 ● Iedere Amsterdammer is uniek en daarom streven we een gevarieerd onderwijsaanbod na.
774 Denk hierbij bijvoorbeeld aan brede scholen, tienerscholen, technasia en 0-18 jaar
775 scholen, waar mogelijk verspreid over de stad;
- 776 ● Amsterdammers groeien op in een internationale omgeving en Europese hoofdstad,
777 daarom is internationaal onderwijs iets wat D66 wil stimuleren in het Amsterdamse
778 onderwijs. Daarnaast zijn internationale scholen belangrijk voor kinderen van
779 internationale gezinnen.

780 **Lerarentekort tegengaan**

781 Ondanks de inspanningen uit de afgelopen coalitieperiode ziet D66 dat de structurele problemen
782 rondom het lerarentekort nog lang niet zijn opgelost. Op landelijk niveau is te lang te weinig
783 gedaan aan de toenemende werkdruk, lage waardering en aan de slechte doorgroeimogelijkheden,
784 waardoor het docentschap als carrièrepad minder aantrekkelijk is voor veel mensen. De tekorten
785 zijn in Amsterdam door grootstedelijke factoren nog eens hardnekkiger. Het actieplan moet
786 worden uitgebreid door nog sterker in te zetten op het aanzien en behoud van leerkrachten en de
787 juiste voorzieningen, zoals woningen en bereikbaarheid.

- 788 ● De programma's voor startende leerkrachten en zij-instromers worden uitgebreid, onder
789 andere met een tweejarig 'leraren-traineeship'. Startende leerkrachten krijgen intensieve
790 begeleiding en werken op verschillende scholen om een goed beeld van de stad te krijgen.
791 Samen met hogescholen en universiteiten werken we aan het aantrekken van nieuwe
792 docenten;
- 793 ● Het initiatief van D66 voor een stadsbrede begeleidingspool voor startende leraren wordt
794 verder uitgebreid. Zo behouden we startende leraren voor het onderwijs;
- 795 ● We zetten de leraren- en teambeurzen voort;
- 796 ● Wij gaan het hybride docentschap breder inzetten, zodat meer mensen parttime voor de
797 klas kunnen terwijl ze ook een andere baan behouden;
- 798 ● Een carrière als Amsterdamse leerkracht maken wij aantrekkelijker door middelen vrij te
799 maken voor specialisaties en uitwisselingen tussen scholen en heldere loopbaan- en
800 doorgroeikansen;

- 801 ● Het voorrangbeleid voor leerkrachten op de woningmarkt wordt uitgebreid en we zorgen
802 voor andere voorzieningen zoals volledige reiskostenvergoeding en voldoende
803 parkeerplekken.

804 **Inclusief en veilig leerklimaat**

805 Op alle onderwijsinstellingen van Amsterdam, inclusief mbo-stageplekken, is sprake van een
806 veilige omgeving waarin iedereen zich thuis voelt. Op mbo's, hogescholen en universiteiten is geen
807 ruimte voor seksuele intimidatie en discriminatie. We gaan het gesprek aan om de inclusiviteit te
808 verbeteren, vieren meertaligheid en feestdagen waar een meer diverse groep Amsterdammers
809 zich thuis bij voelt. Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor eerstegeneratiestudenten en
810 doorstromers.

- 811 ● We gaan het gesprek aan met gemeenschappen om te kijken hoe onderwijsinstellingen en
812 het lerarenbestand inclusiever kunnen worden. Wij stimuleren dat niet alleen Sinterklaas
813 en Kerst op scholen worden gevierd, maar ook Ketu Koti en het Suikerfeest;
- 814 ● Wij vieren meertaligheid en diversiteit bijvoorbeeld door kennisuitwisseling tussen
815 docenten te verbeteren en meer boeken in andere talen en van vrouwelijke en niet-
816 Westerse schrijvers in de lesstof en via de bibliotheek aan te bieden;
- 817 ● We strijden tegen discriminatie in het onderwijs en zetten ons in voor betere
818 representatie. Daarbij laten we ons inspireren door rolmodellenprogramma's zoals die van
819 de politie;
- 820 ● De gemeente moet samenwerken met mbo's, hogescholen en universiteiten om seksuele
821 intimidatie tegen te gaan;
- 822 ● We breiden de sociaalpsychologische hulp aan alle Amsterdamse jongeren en studenten
823 uit;
- 824 ● Voor aanvang van het studiejaar moet er speciale aandacht zijn voor eerste
825 generatiestudenten en doorstromers op alle onderwijsinstellingen in de stad door
826 programma's;
- 827 ● Elk kind heeft recht op onderwijs dat bij hem of haar past. Indien er extra begeleiding nodig
828 is, moet er voldoende ruimte zijn in gebouwen en professionele ondersteuning. We
829 bevorderen de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs;
- 830 ● We pleiten voor 0 thuiszitters in Amsterdam. We voeren actief beleid om ieder kind
831 onderwijs te geven. Als passend onderwijs binnen het reguliere en speciale onderwijs niet
832 mogelijk is, dan moet dagbesteding gericht op maximale ontplooiingskansen beschikbaar
833 zijn.

834 **Onderwijs: niveau op orde**

835 Nederlandse leerlingen scoren steeds slechter op internationale ranglijsten. Dit komt voor een
836 deel door de lesmethoden die momenteel in het onderwijs worden gebruikt. Wiskunde is te talig
837 en Nederlands teveel gefocust op 'begrijpend lezen'. Ook het leesplezier vermindert. Daarom
838 zetten we ons in voor goed reken- en taalonderwijs in Amsterdam en bieden we ruimte om te
839 experimenteren met nieuwe lesmethoden en -technieken. Lezen wordt leuk voor elke
840 Amsterdammer. We gaan de laaggeletterdheid onder 150.000 Amsterdammers, met een

841 oververtegenwoordiging in Noord, Nieuw-West en Zuidoost, tegen. Naast onderwijsinstellingen
842 hebben de bibliotheken hier ook centrale rol.

- 843 ● We investeren in de OBA en de OBA krijgt een centralere rol in de onderwijsagenda van
844 de stad. We zorgen dat elke Amsterdammer toegang heeft tot een OBA-abonnement via
845 gratis lidmaatschap voor iedereen tot en met 25 jaar of via de stadspas;
- 846 ● Er komen voldoende studiefaciliteiten in de stad;
- 847 ● Om laaggeletterdheid tegen te gaan, verstevigen we het Taalakkoord en investeren we
848 extra in de wijken waar dit het hardst nodig is. Ook zetten we in op nauwe samenwerking
849 met informele zorgorganisaties die hier diepgeworteld zijn om de doelgroep het beste te
850 bereiken;
- 851 ● We zetten ons in voor het belang van taal, zoals Nederlands, maar ook andere
852 moedertalen. We organiseren ook voorleesdagen voor niet-Nederlandstalige ouders en
853 hun kinderen.

854 **Het belang van het mbo**

855 Amsterdam loopt voorop met haar mbo-agenda. Daar is D66 trots op. De komende vier jaar moet
856 dit nog sterker verankerd worden in de stad om ervoor te zorgen dat mbo's in bredere zin
857 voorbereiden op de arbeidsmarkt en samenleving, alle leerlingen een stageplek kunnen vinden, er
858 goede aansluiting is tussen het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen om personeelstekorten
859 tegen te gaan, zeker ook om onze duurzame ambities met de energietransitie te realiseren.

- 860 ● Mbo-colleges spelen een prominentere rol in de buurt en samenleving;
- 861 ● We intensiveren de samenwerking tussen het mbo en het bedrijfsleven, inclusief het mkb,
862 om (snuffel)stages, bezoeken en een buddy-systeem op te zetten, zodat iedereen de kans
863 krijgt om zijn leefwereld en netwerk uit te breiden. We sluiten stage-akkoorden af met
864 grotere werkgevers in de stad;
- 865 ● De gemeente heeft een voorbeeldrol en zorgt ook voor voldoende mbo-stageplekken;
- 866 ● Met het mbo werken we aan het Actieplan Stagediscriminatie, bijvoorbeeld door scholen
867 zelf de sollicitatie uit te laten voeren voor de eerste stages, de begeleiding te verbeteren en
868 ervoor te zorgen dat er meer werkplekken bezocht worden;
- 869 ● We promoten en waarderen het mbo-onderwijs als hét beroepsonderwijs en laten de
870 termen hoger en lager onderwijs los;
- 871 ● We stimuleren zachte overgangen en samenwerking tussen het mbo en andere
872 onderwijsniveaus (zoals vmbo en hbo) om doorstroming te vergemakkelijken.

873 **Ruimte voor vrijheid en samenwerking**

874 Wat D66 betreft verdienen alle betrokkenen de vrijheid om hun school en vak in te vullen zoals zij
875 dat willen. We voorkomen dat iedereen het wiel opnieuw uitvindt en elkaar beconcurrereert.

876 Daarom stimuleren wij samenwerking.

- 877 ● De gemeente neemt de regie om samenwerking tussen scholen te bevorderen en de
878 concurrentiestrijd tegen te gaan;
- D66 lanceert een platform waar leerkrachten meer van elkaars werk kunnen profiteren,
voorbij het initiatief voor het burgerschapsonderwijs.

Waar werk is, vandaag en in de toekomst

Economie

879 De coronacrisis heeft de Amsterdamse economie en daarmee de werkgelegenheid geraakt. Het is
880 belangrijk dat het verwachte spoedige en krachtige herstel zo snel en volledig mogelijk
881 gerealiseerd wordt, voor iedereen. D66 Amsterdam omarmt groei die niet alleen zorgt voor
882 economische welvaart, maar ook voor welzijn en klimaat. Wij zien de komende tijd als een kans om
883 minder afhankelijk te worden van het toerisme en het ondernemersklimaat verder te versterken,
884 met oog voor Amsterdammers en hun leefomgeving. Wij willen dat iedereen perspectief heeft op
885 werk en dat iedereen zich verder kan ontwikkelen. Op die manier leveren we ook een bijdrage aan
886 het oplossen van de steeds groter wordende personeelstekorten.

Ondernemerschap

887 Ondernemers en bedrijven zorgen voor banen en een bruisende stad. In Amsterdam bouwen we
888 voort op de successen van onze sterk ontwikkelde sectoren, maar zagen de afgelopen tijd ook het
889 belang van meer economische diversiteit. Ook het mkb speelt een belangrijke rol in de
890 werkgelegenheid en leefbaarheid in de buurt. We zijn trots op het levendige start-up ecosysteem
891 in Amsterdam. Dit willen we behouden en verder versterken voor scale-ups: de bedrijven die de
892 problemen van morgen oplossen én voor (meer) banen zorgen.

- 894 ● We gaan het economische programma structureel financieel versterken en maken het
895 banenaanbod diverser, bijvoorbeeld in de sectoren gezondheid, fintech en media. We
896 zetten in op bedrijven die iets aan de stad toevoegen, zoals innovatie, banen of bedrijven
897 die maatschappelijke problemen oplossen;
- 898 ● Het mkb wordt in alle buurten betrokken en gestimuleerd om gezamenlijk het winkel- en
899 horecagebied te ontwikkelen;
- 900 ● In wijken komen wonen, werken en recreatie samen. Er is niet alleen ruimte voor
901 'kantoorbanen', maar ook voor ambachten en (lichte) maakindustrie;
- 902 ● We behouden de aantrekkingskracht van Amsterdam als hub voor creatieve
903 kenniswerkers;
- 904 ● Marktondernemers krijgen de ruimte zich aan te passen aan de veranderende
905 omstandigheden en worden betrokken bij het beleid.

Sociale ondernemingen

906 Sociale ondernemingen zijn organisaties die bijdragen aan een gezonde Amsterdamse economie
907 en aan verschillende maatschappelijke doelstellingen, waaronder het stimuleren van de circulaire
908 economie of het bevorderen van werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de
909 arbeidsmarkt. Deze ondernemingen verdienen het apart genoemd te worden, omdat ze als geen
910 ander laten zien dat economische activiteit hand in hand gaat met maatschappelijke impact. We
911 stimuleren juist die economische ontwikkeling die kwetsbare Amsterdammers ondersteunt om
912 mee te doen: die hen werk biedt, extra inkomen oplevert en/of meedoen mogelijk maakt.
913

- 914 ● Samen met sociale ondernemers verbeteren we het investeringsklimaat door hubs toe te
915 voegen, (mkb)-netwerken te versterken en in samenwerking met bestaande financierders
916 een Amsterdams impactfonds op te zetten;
- 917 ● We voeren het actieplan Sociaal Ondernemerschap/City Deal Impact Ondernemen
918 versneld uit;
- 919 ● Er komt bij nieuwe en bestaande gebiedsontwikkeling ruimte voor sociale ondernemers;
- 920 ● Bij de gemeente komt een duidelijk aanspreekpunt voor sociale ondernemers, met een
921 toegankelijke online portal;
- 922 ● We stimuleren initiatieven om het bewustzijn over bredere maatschappelijke impact bij
923 bedrijven te vergroten, bijvoorbeeld door Sustainable Development Goals-scans;
- 924 ● Subsidieer voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt banen binnen sociaal
925 ondernemerschap en sociale firma's;
- 926 ● Om sociale firma's te ondersteunen gaat de gemeente een substantieel deel van haar
927 inkopen bij sociale firma's doen.

928 **Duurzame economie**

929 Voor D66 gaan groen en groei hand in hand. Duurzame ontwikkelingen zorgen voor innovatie en
930 banen. De komende jaren blijft Amsterdam investeren in duurzaamheid en neemt een aanjagende
931 rol om de energietransitie te versnellen. Dat doen we door te zorgen voor voldoende
932 investeringen, ruimte en talent.

- 933 ● We betrekken burgers, bedrijven en onderwijsinstellingen bij de energietransitie door ze
934 proactief helderheid te bieden en ruimte te geven om te experimenteren met nieuwe
935 energievormen. Dit zorgt voor ondernemerschap, werkgelegenheid en rendement;
- 936 ● De decentrale energievoorziening blijft voor minstens de helft in lokale handen en we
937 onderzoeken hoe omwonenden mee kunnen profiteren;
- 938 ● Het circulaire economie beleid kan wat D66 betreft nog steviger. Naast de inzet op
939 voedsel, organische reststromen, consumptieartikelen en de gebouwde omgeving,
940 intensiveren we de samenwerking met de grotere industrie en bedrijventerreinen om ook
941 op industrieel niveau de circulaire ambities te realiseren;
- 942 ● We stimuleren en faciliteren deelgebruik van vervoermiddelen met het waarborgen van
943 de toegankelijkheid van de openbare ruimte en leefbaarheid in de stad.

944 **Schiphol en de Haven**

945 Schiphol en de Haven zijn essentieel voor de internationale concurrentiepositie van Amsterdam,
946 het halen van de duurzaamheidsdoelen, en het banenaanbod in de stad: de aan de Haven en
947 Schiphol gerelateerde directe en indirecte arbeidsplaatsen in de regio wordt elk geschat op meer
948 dan 60.000. De combinatie van de levendige stad met haar talent en onderwijsinstellingen, de
949 luchthaven en de zeehaven biedt een unieke kans om duurzame doelen om te zetten in concrete
950 stappen. Dat vergt echter samenwerking en durf, waarbij de gemeente wat D66 betreft een
951 belangrijke rol speelt.

- 952 ● De Amsterdamse Haven speelt een onmisbare rol in de ambitie om Nederland 'de
953 waterstofrotonde van Europa' te maken voor de energietransitie in Amsterdam en

- 954   daarbuiten. We werken samen met relevante partijen om de benodigde ruimte,
955   investerings en talent te vinden om dit te realiseren;
- 956   ● Wat D66 betreft blijft de Haven een onmisbare rol spelen in de circulaire economie. Naast
957   activiteiten op het gebied van afvalverwerking en bouwmaterialen, moet de gemeente met
958   de Haven samenwerken om te kijken op welke andere terreinen de circulaire ambities op
959   grootschalig niveau kunnen worden versterkt;
  - 960   ● We zorgen voor een goede balans tussen wonen en werken in de Haven, en de
961   bereikbaarheid van inwoners en logistiek;
  - 962   ● Voortbordurend op de ambitie voor de energietransitie in de Haven, zetten we in op
963   Schiphol als meest duurzame luchthaven en belangrijkste hub-connectiviteit in Europa,
964   waar duurzame energiebronnen voorhanden zijn. We balanceren het belang voor de
965   economie en de overlast. Naast luchthaven, wordt Schiphol ook een belangrijker punt in
966   het internationale treinverkeer.

967 **Toerisme en binnenstad**

968 Toerisme is niet weg te denken uit de stad. Om te zorgen dat we niet terugvallen in het
969 massatoerisme waar steeds meer inwoners last van hadden, stelt D66 het leefklimaat en de
970 Amsterdamse economie centraal. We ontmoedigen overlastgevers. Voor bezoekers, uit binnen-
971 en buitenland, die bijdragen aan de stad zijn we een gastvrije plek met veel culturele
972 voorzieningen. We bouwen voort op onze huidige voorzieningen en zetten in op het aantrekken
973 van internationale congressen en beurzen.

- 974   ● We staan voor het Toerisme in Balans initiatief met als ondergrens van het aantal
975   toeristen 10 miljoen en als bovengrens 20 miljoen en sturen op het leefklimaat in de stad,
976   waarborgen de diversiteit van het winkelaanbod proactief en borgen dat er balans blijft
977   tussen te weinig bezoekers waardoor onze voorzieningen onder druk komen en te veel
978   bezoekers waardoor de stad aan leefbaarheid inboet;
- 979   ● D66 zet vol in op de ambitie om van Amsterdam de culturele en congresstad in binnen- en
980   buitenland te maken en blijven daar de komende bestuursperiode in investeren;
- 981   ● We ontmoedigen overlastgevers door blijvend verbod op overlastgevend activiteiten,
982   zoals 'pretvervoer' (bierfietsen), alcoholgebruik in bepaalde gebieden, en we blijven
983   touringcars weren uit de binnenstad;
- 984   ● We zetten in op spreiding: we plaatsen toeristische trekpleisters buiten de Ring A10 en
985   werken samen met het Rijk om landelijke spreiding beter te realiseren;
- 986   ● We benutten alle mogelijk instrumenten voor de ontwikkeling van woningen boven
987   winkels in de binnenstad. We zoeken naar creatieve oplossingen veel ruimte te laten
988   benutten als woonruimte, bijvoorbeeld door studentenwoningen te realiseren. Met meer
989   bewoners in het gebied versterken we economische en maatschappelijke structuren;
- 990   ● In de overlastgebieden van de binnenstad wordt restrictief beleid gevoerd ten aanzien van
991   alcoholverkoop buiten de horeca en communiceert dit nationaal en internationaal zodat
992   deze maatregel doorwerkt in het imago van de stad;
- 993   ● We gaan met coffeeshopeigenaren werken aan een betere spreiding van cannabisaanbod
994   over de stad;

- 995
- 996
- 997
- 998
- 999
- 1000
- 1001
- 1002
- 1003
- We blijven investeren in vastgoed op cruciale plekken in de binnenstad om zo te zorgen voor een meer divers aanbod in de straat en bij te dragen aan de leefbaarheid van de binnenstad;
  - Sekswerk in Amsterdam is op weg naar een nieuwe toekomst, waarvan een nieuw te bouwen erotisch centrum het fysieke middelpunt gaat zijn. We zoeken hiervoor een locatie die aansluit bij een gebied waar al wordt uitgegaan, zoals het gebied rondom het Johan Cruijff stadion. Om deze transitie samen met sekswerkers succesvol te kunnen vormgeven zullen ook tijdelijke plekken nodig zijn voor raamprostitutie, bijvoorbeeld aan het IJ.

1004 Mensen, die vrijwillig kiezen om te werken als sekswerker, moeten zelfstandig, veilig en gezond hun werk kunnen doen. Sekswerkers moeten betrokken worden bij de totstandkoming van nieuw beleid, waar ook samen gekeken wordt wat de beste vorm en plek is voor hun activiteiten.

1005

1006

1007 Mensenhandel en uitbuiting worden hard aangepakt, met het waarborgen van privacy. De rechten van sekswerkers staan centraal: zij moeten hun werk vrijwillig, veilig en gezond kunnen uitoefenen en beschermd worden tegen ongewenst fotograferen en andere vormen van intimidatie

1008

1009

1010 **Digitale economie**

1011 Digitalisering en ontwikkelingen op het gebied van data bieden veel kansen voor de Amsterdamse economie. Die moeten ten volle worden benut. Hierbij moeten we de keerzijden, zoals op het gebied van veiligheid en klimaat, niet uit het oog verliezen. D66 zet zich in voor een toekomstbestendige economie, maar waarborgt ook de privacy van elke Amsterdammer en de klimaatambities die we met elkaar hebben vastgelegd.

1012

1013

1014

1015

- We waarborgen de kracht van de Amsterdam Internet Exchange omdat deze een cruciale rol in het dagelijkse leven van elke Amsterdammer en onze economie speelt;
  - We zorgen dat er genoeg Amsterdammers met digitale kennis en vaardigheden zijn door middel van samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven;
  - We zetten in op datacenters onder groene voorwaarden: met toegang tot of bijdrage aan het opwekken van duurzame energie, ze moeten groene daken hebben en voor koeling gebruik maken van grondwater.
- 1016
- 1017
- 1018
- 1019
- 1020
- 1021
- 1022

1023 **Samenwerking oplossen personeelstekorten**

1024 In veel sectoren - van het onderwijs en de zorg tot de *hospitality* en technieksector - nemen de personeelstekorten steeds verder toe. Tegelijkertijd zitten nog relatief veel mensen zonder werk, of werken zij in sectoren waar juist banen verdwijnen. Wij willen daarom de samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en de overheid intensiveren. Ten eerste om te zorgen dat opleidingen zo goed mogelijk aansluiten bij de praktijk in de stad. Ten tweede willen we extra investeren in het om- en bijscholen en het aan de juiste werkgever koppelen van werkzoekenden.

1025

1026

1027

1028

1029

1030 Mensen die het om wat voor reden dan ook langere tijd niet lukt een baan te vinden, krijgen daarbij extra hulp en ondersteuning

1031

- We zorgen we ervoor dat House of Skills uitgebreid en zichtbaarder wordt, zodat meer Amsterdamse werkzoekenden en werkgevers elkaar kunnen en zullen vinden. Daarmee dragen we bij aan een belangrijke wijziging in de inrichting van de arbeidsmarkt: van
- 1032
- 1033
- 1034

- 1035 sectoraal naar intersectoraal, en van focus op diploma's naar focus op (te ontwikkelen)
1036 vaardigheden;
- 1037 • We zetten in op banenafspraken met werkgevers in sectoren met personeelstekorten en
1038 personeelsoverschotten. Belangrijk in deze banenafspraken zijn de ondersteuning,
1039 begeleiding en bij- en omscholing van werkzoekenden;
  - 1040 • Amsterdamse werkzoekenden die zich willen om- of bijscholen naar werk in sectoren met
1041 een personeelstekort kunnen een renteloze lening krijgen voor het volgen van een
1042 relevante opleiding of cursus. Deze lening kan dan na het vinden van nieuw werk worden
1043 terugbetaald. De lening bestaat naast het landelijke Levenlanglerenkrediet, dat beperkt is
1044 tot de vergoeding van het collegegeld van een voltijdse mbo-opleiding of een voltijd of
1045 deeltijdopleiding aan een hogeschool of universiteit;
  - 1046 • Waar nodig speelt de gemeente een proactieve rol om vraag (banen van de toekomst en
1047 banen in sectoren met personeelstekorten) en aanbod (vaardigheden van
1048 Amsterdammers) beter op elkaar te laten aansluiten. De focus ligt daarbij op het mbo en
1049 op het om- en bijscholingsaanbod.

Waar je jezelf kan zijn

Vrije stad

1050 Amsterdam is van oudsher een vrije en liberale stad. Een stad die diversiteit ademt en waar
1051 iedereen welkom is. Waar je kan zijn wie je bent, en kan worden wie je wilt zijn. Een stad waarin
1052 iedereen veilig over straat kan lopen, ook hand in hand, en ook met keppeltje of hoofddoek op.
1053 Waar de regenboogvlag gewoon kan worden opgehangen. Een stad waarin mensen zich gezien en
1054 gehoord voelen. D66 zet zich vol overgave in om racisme, discriminatie en andere vormen van
1055 uitsluiting te bestrijden.

Amsterdam weer gay capital of the world

1056 Het is onze ambitie om van Amsterdam weer de *gay capital of the world* te maken, voor iedereen
1057 binnen de Pride-gemeenschap. We blijven aandacht houden voor de vrijheid en veiligheid van
1058 onze LHBTIQ+ers. We accepteren geen geweld en andere vormen van intimidatie. Ook de
1059 komende vier jaar zetten we ons keihard in om de vrijheid en veiligheid van LHBTIQ+ers te
1060 bevorderen.
1061

- 1062 • Om de ambitie van *gay capital of the world* te onderstrepen willen we een groot LHBTIQ+-
1063 event zoals de Gay Games, Europride of World pride naar Amsterdam halen;
- 1064 • Er moet meer oog zijn voor de verschillende subgemeenschappen binnen de LHBTIQ+
1065 gemeenschap, te vaak worden specifieke problemen van de diverse groepen over het
1066 hoofd gezien, denk hierbij aan de uitdagingen bij de transgemeenschap die anders zijn dan
1067 bij de homoseksuelen en biseksuelen;
- 1068 • Er komt een actieplan voor transpersonen waarin de gemeente zich onder andere hard
1069 maakt voor de acceptatie van transpersonen, de hoge werkloosheid aanpakt en mentale
1070 gezondheid bevordert;
- 1071 • De gemeente steunt naast generieke LHBTIQ+ belangenorganisaties ook zelforganisaties
1072 en initiatieven die bijdragen aan de emancipatie van deze gemeenschap;
- 1073 • De gemeente moet zorgdragen voor genoeg en toegankelijke (ook anonieme)
1074 testmogelijkheden voor soa's. Daarbij zetten we het PreP-programma door en het streven
1075 om vanaf 2026 nul hiv-infecties per jaar te bereiken. Ook blijven we vaccinaties tegen
1076 bijvoorbeeld hepatitis voor risicogroepen promoten en gratis aanbieden;
- 1077 • LHBTIQ+-jongeren moeten zich welkom, prettig en veilig voelen in de stad en op school.
1078 Zij moeten zich welkom voelen en welkom zijn op de school van hun keuze. Scholen mogen
1079 deze jongeren niet weigeren, hen niet dwingen uit de kast te komen of
1080 conversietherapeutische of celibataire 'oplossingen' propageren. Dat geldt ook voor
1081 religieuze en andere levensbeschouwende instellingen. Waar dat niet zo is, verwachten wij
1082 dat de gemeente stevig optreedt. De gemeente moet inzetten op accurate voorlichting,
1083 onafhankelijke vertrouwenspersonen en handhaving bij niet-naleving;
- 1084 • LHBTIQ+ jongeren hebben een grotere kans dakloos te worden, zij moeten passend
1085 opgevangen en geholpen worden;

- 1086
- 1087
- 1088
- We blijven ondersteuning aanbieden voor Amsterdammers die met grote regelmaat aan chemseks doen en een risico lopen op negatieve langetermijneffecten hiervan zoals verslaving en mentale problemen.

1089 **We komen op voor elkaar**

1090 Racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting zijn onacceptabel. We willen dat geen
1091 enkele Amsterdammer hier nog mee te maken krijgt. We maken ons er hard voor dat iedereen zich
1092 thuis kan voelen en zichzelf kan zijn. In het bijzonder, maar niet uitsluitend, maken wij ons hard
1093 voor het volgende.

- 1094
- 1095
- 1096
- 1097
- 1098
- 1099
- 1100
- 1101
- 1102
- 1103
- 1104
- 1105
- 1106
- 1107
- 1108
- 1109
- 1110
- 1111
- 1112
- 1113
- 1114
- 1115
- 1116
- 1117
- 1118
- 1119
- 1120
- 1121
- 1122
- 1123
- 1124
- 1125
- 1126
- We verwachten van de gemeente ingrepen wanneer Amsterdammers op basis van ras, achtergrond, seksuele voorkeur of genderidentiteit in de openbare ruimte gediscrimineerd worden, zoals bijvoorbeeld in de taxisector;
  - We belonen partijen die actief bijdragen aan bestrijden van racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting en vice versa. De gemeente hanteert een zero-tolerance beleid en werkt niet samen met dienstverleners of bemiddelaars die discrimineren;
  - We willen dat het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA) beter bekend wordt en haar werk kan voortzetten, vooral het nagaan van meldingen om mensen aan te spreken en eventueel in contact te brengen met slachtoffers van racisme en discriminatie om tot een gedragsverandering gesprek te komen is belangrijk naast het registeren en inzichtelijk maken van ontwikkelingen;
  - We zetten in op het vergroten van aangiftebereidheid in geval van racisme en discriminatie. Het is belangrijk om een accuraat beeld te hebben van de echte cijfers. Daarnaast willen we de opsporingsbereidheid vergroten als er sprake is van racisme of discriminatie;
  - Helaas blijkt antisemitisme nog steeds een groot probleem in de stad. We blijven hier aandacht voor vragen en zetten ons in om antisemitisme tegen te gaan. Naast voorlichting en het herdenken van de gruwelen uit de tweede wereldoorlog zetten we in op uitwisselingsprogramma's tussen de joodse en moslimgemeenschap. Ook beveiligen we instellingen waar dit noodzakelijk is zodat Joodse Amsterdammers zich veilig voelen;
  - De aanpak van moslimdiscriminatie en moslimhaat zal de komende jaren meer aandacht moeten krijgen. Dat geldt in het bijzonder voor het tegengaan van discriminatie op de arbeidsmarkt, waar veel moslimjongeren de dupe van zijn;
  - We willen een Amsterdams actieplan tegen institutioneel racisme;
  - In 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij in Nederland werd beëindigd. Veel sporen van het slavernijverleden zijn nog altijd zichtbaar en werken fysiek en emotioneel door in onze stad. Om de slavernij te erkennen en de afschaffing te eren willen we dat Keti Koti een feestdag is op elke school in Amsterdam en dat 2023 een herdenkingsjaar van de slavernij wordt. We kijken kritisch naar de straatnamen en beelden die refereren aan deze geschiedenis. Waar mogelijk moeten daar een extra uitleg bij. Waar nodig moet de naam worden veranderd;
  - Emancipatie van vrouwen is een groot goed. We willen de representatie van vrouwen en ondervertegenwoordigde groepen in het Amsterdams straatbeeld verbeteren en in de openbare kunst. Bij nieuwe straatnamen zullen we in blijven zetten op namen van strijders

- 1127 tegen de slavernij, vrouwen en ondervertegenwoordigde groepen, zodat alle
1128 Amsterdammers zich kunnen herkennen in de namen in onze stad. Minimaal 70% van de
1129 nieuwe straatnamen moet hieraan voldoen;
- 1130 • We willen aandacht voor de mogelijk beklemmende rol van religie bij emancipatie van
1131 vrouwen en LHBTIQ+ers.

1132 Een toegankelijke stad

- 1133 • De stad moet toegankelijk en inclusief zijn voor iedereen, ook voor inwoners en bezoekers
1134 met een beperking. We willen verbetering van rolstoeltoegankelijkheid van de stad en
1135 faciliteiten, meer openbare toiletten en inzet op een app als HogeNood. Bij nieuwe
1136 faciliteiten verwachten we dat de gemeente een toegankelijkheids-check doet;
- 1137 • We willen polarisatie in de stad tegengaan. Elke Amsterdammer is vrij om te geloven of
1138 niet te geloven. We willen polarisatie tegengaan met campagnes en door
1139 ervaringsdeskundigen in te zetten;
- 1140 • De gemeente communiceert in het Engels en Nederlands, en waar nodig in andere talen.
1141 We zien meertaligheid als een verrijking.

1142 Belang van mensenrechten

- 1143 • Mensenrechten zijn er voor iedereen. En realisering van mensenrechten is nooit af.
1144 Daarom pleiten wij voor een Amsterdams actieplan mensenrechten, in navolging van het
1145 landelijk actieplan mensenrechten;
- 1146 • Meer aandacht voor burgerschap, burgerschaps- en mensenrechtenonderwijs;
- 1147 • We blijven ons hard maken voor Amsterdam als *Shelter City*.

1148 Een zorgzame en beschermende stad

- 1149 • We zien Amsterdam ook als een zorgzame en beschermende stad. Een stad die opkomt
1150 voor haar inwoners, met name voor haar kwetsbare inwoners. We streven naar een
1151 overheid die haar inwoners vertrouwt en oplossingen biedt aan Amsterdammers die
1152 vastzitten in het systeem;
- 1153 • Amsterdam blijft een thuishaven voor vluchtelingen. De gemeente biedt hen actief de kans
1154 om bij inburgering aan verschillende taalprojecten mee te kunnen doen;
- 1155 • We doen er alles aan statushouders snel aan het werk te helpen, door de handen ineen te
1156 slaan met maatschappelijke organisaties wiens aanpak aanvullend is op die van de
1157 gemeente zelf;
- 1158 • We willen extra opvang realiseren voor economisch daklozen, bijvoorbeeld in
1159 passantenhotels of door projecten als onder de pannen. Voor overige daklozen pleiten wij
1160 voor goede spreiding over alle steden. Voor elke dakloze moet de gemeente Amsterdam
1161 voor een periode van minimaal negen maanden een briefadres beschikbaar stellen;
- 1162 • Amsterdam gaat intensiever samenwerken met partners in Oost- en Midden-Europa om
1163 dakloze migranten uit deze regio's beter te begeleiden;
- 1164 • Rechtsbescherming blijft belangrijk voor D66. Met name in kwetsbare buurten moet het
1165 recht naar de mensen gebracht worden. Daarom investeren we verder in de buurtrechter;

- 1166
- 1167
- 1168
- 1169
- 1170
- 1171
- 1172
- Er komen concrete oplossingen voor Amsterdammers die vastzitten in het bureaucratische gemeentelijke systeem. Daarbij wordt ingezet op snel en doortastend handelen van ambtenaren;
  - Wanneer de gemeente risicogestuurd toezicht inzet, mogen o.a. etniciteit en religie daar geen onderdeel van zijn. We willen bovendien voorkomen dat door wijkgerichte aanpakken verschillende etnische groepen vaker worden gecontroleerd. Daarom zijn en blijven we kritisch op preventief fouilleren zonder directe dreiging van gevaar.

Waar iedereen veilig is

Veiligheid

1173 Veiligheid is een randvoorwaarde voor een vrije stad. We willen dat Amsterdam voor iedereen
1174 een veilige stad is. Om te voorkomen dat jonge Amsterdammers in het criminele circuit belanden,
1175 willen we stevig inzetten op preventie. We bieden jongeren een tweede kans. Tegelijkertijd
1176 investeren we in een rechtsstaat die weerbaar is tegen crimineel gedrag en werken we hierin
1177 intensief samen met politie en Openbaar Ministerie, om een bijdrage te leveren aan het stevig
1178 optreden tegen crimineel gedrag.

1179 **Bestrijd criminele verleiding voor jongeren met de beste kansen**

1180 Jongerenwerk is dé sleutel om jongeren van het foute pad af te houden. We willen daarom fors
1181 investeren in jongerenwerk en in jongerencentra. We zetten bovendien in op een stevige
1182 Amsterdamse preventieagenda voor de komende jaren.

- 1183 • We investeren extra in het beleid “Positief perspectief, weerbaar opgroeien in
1184 Amsterdam”, gericht op preventie van jeugdproblematiek door het versterken van
1185 jongerenwerk en het verstevigen van het netwerk rondom risicojongeren;
- 1186 • We blijven investeren in een preventief interventieteam op basisscholen;
- 1187 • We bieden jongeren een nieuwe start en perspectief door posities en stages als ‘junior’
1188 jongerenwerkers aan te bieden. Voortijdige schoolverlaters moeten alsnog een
1189 startkwalificatie kunnen behalen. Dit kan door schoolverlaters actief te benaderen en hen
1190 een onderwijstraject aan te bieden;
- 1191 • We willen een goed werkend Amsterdams platform voor welzijnswerkers, politie, scholen
1192 en jongerenwerkers. Via dit platform kunnen zij gemakkelijk en laagdrempelig contact met
1193 elkaar hebben om vroegtijdig problemen te signaleren, te sparren en te kijken wie wat
1194 doet en krachten te bundelen;
- 1195 • We zetten steviger in op projecten als ‘16-23’, waarbij Jeugdzorg jongeren begeleidt naar
1196 volwassenheid. Daarnaast moet met jeugdzorgorganisaties worden afgesproken dat zij
1197 jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken niet loslaten voordat support, wonen, werk,
1198 school en zorg zijn geregeld. Amsterdam neemt haar verantwoordelijkheid, maar kan niet
1199 zonder voldoende middelen van het Rijk;
- 1200 • We intensiveren mogelijkheden om online in contact te komen met jongeren in kwetsbare
1201 situaties. Een steeds groter deel van het leven van jongeren vindt plaats op sociale
1202 mediakanalen. Het is belangrijk dat jeugdwerkers zich hier actief mee bezig houden en
1203 hiervan op de hoogte blijven, zodat een kloof tussen de jeugdwerkers en jongeren wordt
1204 voorkomen;
- 1205 • We stimuleren netwerken voor jongeren, waarbij zij (zowel jongens als meiden) aan elkaar
1206 of aan diverse initiatieven voor jongeren worden gekoppeld;
- 1207 • Via Meisjeswerk besteden we extra aandacht aan (kwetsbare) meisjes. We willen een
1208 aanpak tegen *shamingen exposing*.

1209 Drugscriminaliteit

- 1210 • Amsterdam moet erkennen en uitdragen dat zonder regulering van drugs de strijd tegen
1211 drugscriminaliteit nooit kan worden gewonnen. Amsterdam moet actief aanklaarten welke
1212 problemen drugscriminaliteit veroorzaakt in haar buurten;
- 1213 • Amsterdam beschikt over te weinig politiecapaciteit om criminele activiteiten in de stad op
1214 te sporen. Daardoor blijven die wel eens onbestraft. Daarom maken we ons hard voor
1215 extra politiecapaciteit;
- 1216 • Amsterdam versterkt de samenwerking met overheidsinstanties en De Nederlandsche
1217 Bank (DNB) om criminele financiële geldstromen op te sporen en te verstoren;
- 1218 • Amsterdam draagt bij aan de regulering van softdrugs door zich welwillend op te stellen
1219 ten opzichte van experimenteerruimte die door het Rijk wordt geboden. We zijn
1220 voorstander van (inter)nationale regulering van softdrugs. Wat D66 betreft is dat de enige
1221 weg vooruit;
- 1222 • Amsterdam handhaaft geen i-criterium (het verbod op toegang bij coffeeshops voor
1223 mensen die niet in Nederland wonen), omdat dit zal leiden tot een verschuiving naar
1224 straathandel;

1225 Bestrijd overlast in de wijk en investeer in bescherming van individuen

1226 Overlast in de wijk lossen we op met lokale oplossingen, met extra aandacht voor individuen en
1227 families die structureel belaagd of bedreigd worden. D66 Amsterdam prioriteert de bestrijding
1228 van straatintimidatie, seksueel geweld en femicide.

- 1229 • We willen waar nodig meer wijkagenten en jongerenwerkers in de buurt; straatintimidatie
1230 gaan we tegen door als stad deel te nemen aan de VN-veilige straten aanpak en
1231 voorlichting gericht op daders;
- 1232 • Bij onveilige situaties thuis - of dit nu voortkomt uit huiselijk geweld, burenruzies of
1233 intimidatie in de buurt - staat Amsterdam pal voor het slachtoffer en draagt zorg voor een
1234 veilige situatie;
- 1235 • Geweld tegen vrouwen is een onderbelicht probleem. Er zijn meerdere netwerken en
1236 organisaties die meisjes en vrouwen bijstaan en begeleiden bij complexe problemen zoals
1237 seksueel geweld, intimidatie en andere vormen van gendergerelateerd geweld. We willen
1238 dat de gemeente deze en nieuwe netwerken en organisaties ondersteun;
- 1239 • Ook achter de voordeur moet Amsterdam een veilige stad zijn. Communicatie over
1240 huiselijk geweld moet laagdrempeliger, herkenbaarder en meer zichtbaar zijn voor
1241 slachtoffers. Datzelfde geldt voor hulporganisaties. We willen het melden bij Veilig Thuis
1242 laagdrempeliger maken. Daarbij sturen we aan op samenwerking en informatiedeling
1243 tussen formele instanties zoals politie en hulpverlening en informele organisaties,
1244 uiteraard met inachtneming van privacyregels. We zetten in op preventie van aanhoudend
1245 huiselijk geweld door de intergenerationele cirkel van huiselijk geweld te doorbreken.

1246 Inzetten op professionele en rechtvaardige politie, boa's en brandweer

1247 Het is van groot belang dat Amsterdammers het volste vertrouwen hebben in de mensen die ze
1248 veilig houden: politie, handhavers en brandweer. Lukraak preventief fouilleren en etnisch

1249 profileren passen daar niet bij. We zetten in op kwaliteit en diversiteit bij het politiekorps, boa's en
1250 de brandweer. Dat komt de openbare orde ten goede.

- 1251 • In Amsterdam wordt niet etnisch geprofileerd. Dat is onrechtvaardig en ineffectief. D66
1252 Amsterdam zet haar strijd tegen etnisch profileren onverminderd voort. Die inzet bestaat
1253 onder andere uit het inzichtelijk krijgen of maatregelen tegen etnisch profileren effect
1254 sorteren;
- 1255 • Zonder concrete actuele informatie en zonder concrete actuele aanleiding wordt in
1256 Amsterdam niet preventief gefouilleerd. Dat betekent dat er op dat moment minimaal een
1257 concrete verdenking tegen een individu of specifieke groep mensen moet bestaan;
- 1258 • We zetten in op een diverser politiekorps;
- 1259 • De afgesproken modernisering van de brandweer moet worden voortgezet. De brandweer
1260 moet aantoonbare stappen vooruitzetten op het gebied van diversiteit, inclusie,
1261 flexibilisering van het rooster en verrichtte woninginspecties.

1262 **Openbare orde en veiligheid**

- 1263 • Boa's worden niet bewapend. De veiligheid van boa's moet worden gegarandeerd door
1264 goede samenwerking met de politie. We zetten boa's niet in als verkapte agenten en laten
1265 hen geen taken uitvoeren waarbij hun veiligheid niet kan worden gegarandeerd;
- 1266 • Cameratoezicht wordt alleen ingezet als de nut en noodzaak ervan zwaarder wegen dan
1267 de privacy die ermee wordt opgegeven;
- 1268 • Amsterdam handhaaft het huidige vuurwerkverbod. Er komt met Oud & Nieuw een grote
1269 professionele vuurwerkshow en meerdere kleinschalige evenementen in verschillende
1270 buurten;
- 1271 • Amsterdam blijft inzetten op de bestrijding van radicalisering en extremisme, ook in
1272 periodes waarin er niet veel aan de hand lijkt. Wanneer conflicten in de wereld in onze
1273 straten opspelen, moeten we reeds in de haarvaten van de stad zitten. Om onze aanpak *up*
1274 *to date* te houden, toetsen we die regelmatig aan de stand van de wetenschap en aan de
1275 aanpak van andere wereldsteden;
- 1276 • Cyberaanvallen zijn geen *science fiction* meer, zoals de vele aanvallen met *ransomware*
1277 laten zien. We verstevigen de virtuele stadspoorten. Amsterdam moet vooroplopen in het
1278 beschermen van de gegevens van haar burgers, bedrijven en de overheid.

De stad die zorgt

Kansengelijkheid & sociaal vangnet,
jongeren, zorg & welzijn, sport,
democratische vernieuwing en financiën

De stad die zorgt

1280 De zorgzame stad begint wat D66 betreft met maximale kansengelijkheid voor elke
1281 Amsterdammer – nog voordat je geboren bent. Elk kind verdient een kansrijke start. Jongeren zijn
1282 het afgelopen jaar extra hard door corona geraakt. Wij geven hen nu alle ruimte om zich te
1283 ontwikkelen en te ontplooiën, want zij zijn de toekomst.

1284 We staan voor een stad met een sterk sociaal vangnet. Een stad die er echt voor je is, juist als het
1285 even niet gaat. Die wanneer het nodig is – bijvoorbeeld bij schulden, armoede of ziekte – een
1286 handreiking doet om je er weer bovenop te helpen. Op de momenten dat iemand zijn plek niet kan
1287 vinden, moeten we zorgen dat de gemeente én haar inwoners klaarstaan om juist dat steuntje in
1288 de rug te bieden. We staan voor een toegankelijke en benaderbare gemeente, en we vieren
1289 vrijwilligerswerk.

1290 Amsterdam is de stad waar je gezond leeft en waar je zorg kunt vinden als dat nodig is. We
1291 introduceren een preventieagenda waardoor (onderlinge) gezondheidsverschillen verminderen
1292 en elke Amsterdammer gezond is en blijft. Voor degenen die zorg nodig hebben, tussen efficiëntie
1293 en kwalitatieve persoonsgerichte zorg.

1294 Amsterdam is de stad die gelooft in haar inwoners en waar de gemeente met een open blik de
1295 helpende hand biedt aan diegenen die dat nodig hebben, op de manier die het beste bij hen past.
1296 Amsterdam is ook de stad waar elke inwoner kan meepraten en gehoord wordt. Als laatste staat
1297 de zorgzame stad voor een stad die haar verantwoordelijkheid neemt door op een goede manier
1298 met publiek geld om te gaan. D66 investeert op verstandige wijze in de toekomst van de stad.

Waar je vanuit vertrouwen steun kunt vinden als het nodig is

1299 Kansengelijkheid en sociaal vangnet

1300 Wij willen een Amsterdam waar kansen vanaf de start gelijk zijn. Een stad waarin iedereen mee
1301 kan doen, ongeacht de buurt waar je woont, het inkomen van je ouders, je geslacht, moedertaal of
1302 andere achtergrond. Dat vraagt om ongelijk investeren in gelijke kansen.

1303 Eén van die kansen is werk. Werk biedt niet alleen bestaanszekerheid; het vormt ook een
1304 belangrijke basis voor sociale contacten en persoonlijke ontwikkeling. Iedereen beschikt over
1305 talenten. De stad moet meer doen om mensen in staat te stellen deze optimaal te benutten. Werk
1306 moet lonen, en niet alleen in salaris. We maken ons hard voor een sociale economie.

1307 We streven naar een stad waar, als het mis gaat, je altijd een nieuwe kans kan krijgen. Een stad
1308 waarin iedereen recht heeft op een schone lei, zodat je daarna weer echt mee kan doen. Wat D66
1309 Amsterdam betreft, zijn investeren in kinderen, preventie en de helpende hand als houding
1310 kernelementen. Daarbij denken we in mogelijkheden en talenten, en vormt vertrouwen in
1311 Amsterdammers de basis.

1312 Kansrijke start

1313 Kansengelijkheid begint met een kansrijke start. Ieder kind verdient de best mogelijke start op een
1314 leven vol kansen en ervaringen om een goede toekomst op te kunnen bouwen. Eén op de vier
1315 kinderen in Amsterdam groeit op in armoede. Wat D66 Amsterdam betreft verdienen juist zij een
1316 goede kans. Kinderen mogen in geen geval het slachtoffer worden van de financiële situatie van
1317 het gezin waarin het opgroeit. We omarmen het ongelijk investeren om gelijke kansen te creëren.

- 1318 • Kansen(on)gelijkheid begint al bij het ongebooren kind. Daarom moeten hulpverleners
1319 optimaal in de gelegenheid worden gesteld om kwetsbare aanstaande ouders te
1320 begeleiden, een gezonde levensstijl te vinden, te helpen bij de opvoeding, te begeleiden bij
1321 psychische gezondheid. We investeren extra in programma's die kinderen een gezonde en
1322 kansrijke start bieden;
- 1323 • Jonge Amsterdammers moeten de kans krijgen naar de voorschool of opvang te gaan. Veel
1324 jonge Amsterdammers spreken de Nederlandse taal niet voldoende wanneer zij naar de
1325 basisschool gaan. De voorschool speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van
1326 taalvaardigheden, evenals in het ontplooiën van andere (sociale) vaardigheden.
1327 Kinderopvangcentra worden gestimuleerd om de voorschool aan te bieden en met de
1328 opvang te mengen;
- 1329 • Buurtteams staan dichtbij onze inwoners en hebben een belangrijke rol bij
1330 vroegsignalering. We willen de zichtbaarheid van buurtteams vergroten, door
1331 sleutelfiguren uit buurten aan te wijzen als ambassadeurs en in te zetten op samenwerking
1332 met lokale organisaties. We versterken informele zorgorganisaties, aangezien zij vaak het
1333 dichtst bij de doelgroep staan en goed weten wat nodig is;

- 1334 • Elk kind dat zonder gezond ontbijt naar school of opvang gaat, is er één te veel. We willen
1335 dat alle Amsterdamse kinderen met een volle maag naar school en de opvang gaan.

1336 **Een baan vinden**

1337 Er zijn genoeg Amsterdammers die graag willen werken, maar om verschillende redenen geen
1338 baan kunnen vinden. Voor een betere begeleiding, moet de gemeente weer een gezicht hebben
1339 met lokale 'werkpunten' in de wijk. Ook moet worden tegengegaan dat werkgevers geen baan
1340 aanbieden op basis van achtergrond of achternaam. In Amsterdam is geen ruimte voor
1341 arbeidsdiscriminatie.

- 1342 • Arbeidsmarktbegeleiding moet zichtbaar en toegankelijk zijn. We vergroten de
1343 zichtbaarheid van bestaande faciliteiten, en in wijken waar het nodig is gebruiken we
1344 gebouwen van buurtteams of leegstaande panden om overheid en relevante organisaties
1345 samen te brengen om mensen de weg te wijzen naar de arbeidsmarkt. We zorgen ook voor
1346 betere toegankelijkheid, zoals een speelplek voor kinderen op locatie;
- 1347 • Coachingstrategieën voor werkzoekende jongeren worden verstevigd. Ook kijken we hoe
1348 dergelijke programma's uitgebreid kunnen worden voor andere doelgroepen;
- 1349 • Arbeidsdiscriminatie moet stoppen: we voeren zero tolerance beleid, we spreken
1350 organisaties aan op hun gedrag en bieden handvatten voor verbetering;
- 1351 • De gemeente heeft een voorbeeldrol te vervullen in het tegengaan van
1352 arbeidsdiscriminatie. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten in het eigen
1353 personeelsbestand van de gemeente opgenomen worden;
- 1354 • We pleiten ervoor om de handen ineen te slaan met maatschappelijke organisaties wiens
1355 aanpak aanvullend is op die van de gemeente zelf, om zo mensen met afstand tot de
1356 arbeidsmarkt zoals statushouders aan het werk te helpen.

1357 **Vier vrijwilligerswerk**

1358 Zeker tijdens de coronacrisis hebben we gezien hoe weerbaar en veerkrachtig de stad kan zijn, en
1359 hoe bereid Amsterdammers zijn om elkaar te helpen. Meer Amsterdammers meldden zich aan om
1360 te helpen dan dat er hulpvragen waren. Vrijwilligerswerk is gelukkig niet iets wat we alleen de
1361 afgelopen tijd hebben gezien; het speelt een belangrijke rol in de saamhorigheid van de stad. Dit
1362 wil D66 nog verder versterken door het zichtbaar te vieren.

- 1363 • We werken met organisaties samen om vraag en aanbod beter te matchen en bieden waar
1364 nodig ondersteuning door middel van (digitale) infrastructuur;
- 1365 • De vrijwilligersacademie wordt versterkt: elke vrijwilliger krijgt de kans zich te
1366 ontwikkelen;
- 1367 • Vrijwilligerswerk wordt meer zichtbaar in de stad gevierd: bijvoorbeeld door activiteiten,
1368 campagnes of een 'Vrijwilliger van het Jaar'-evenement;
- 1369 • Het jaarlijkse maximum van de financiële vergoeding wordt verhoogd naar 2.400 euro.

1370 **Doorbreek armoede**

1371 Armoede is een hardnekkig probleem, helaas ook in Amsterdam. Eén op de zes Amsterdamse
1372 huishoudens leeft (nog steeds) onder de armoedegrens en één op de vier kinderen groeit op in
1373 armoede. Armoede is geen eigen keuze of eigen verantwoordelijkheid, maar een maatschappelijk

1374 probleem. Armoede moet door de gemeente worden tegengegaan door maatregelen te nemen op
1375 gebieden als onderwijs, de arbeidsmarkt en zorg. Dat geldt ook voor armoede die van generatie op
1376 generatie doorgegeven wordt.

- 1377 • We streven naar meer ruimte voor maatwerk bij hulpverleners. Zij weten het beste waar
1378 mensen behoefte aan hebben. Als gemeente moeten we daarop vertrouwen;
- 1379 • Armoederegelingen waar Amsterdammers gebruik van kunnen maken moeten eenvoudig
1380 en meer zichtbaar zijn. De stadspas biedt Amsterdammers veel mogelijkheden om zich te
1381 ontwikkelen en ontplooiën. Het aanbod via de stadspas wordt beter bereikbaar en het
1382 gebruik wordt laagdrempeliger gemaakt. Versimpeling en gebruiksgemak staan voorop;
- 1383 • We willen de armoedeval van alleenstaande vrouwen tegengaan. Dit doen we door te
1384 investeren in projecten die alleenstaande vrouwen aan een netwerk helpen met een focus
1385 op empowerment, ontwikkeling en financiële zelfstandigheid;
- 1386 • We gaan menstruatie-armoede tegen, door bijvoorbeeld menstruatieproducten gratis
1387 beschikbaar te stellen op scholen.

1388 **Bied de helpende hand**

1389 Mensen die ondersteuning nodig hebben, moeten kunnen rekenen op een overheid die de
1390 helpende hand biedt, in plaats van onnodige druk of wantrouwen. Dit moet altijd het uitgangspunt
1391 zijn van de gemeentelijke organisatie, zeker als het gaat om het bieden van ondersteuning aan
1392 mensen in lastige situaties. D66 staat voor maatwerk, zodat mensen gepaste begeleiding krijgen.

- 1393 • We bieden iedere bijstandsgerechtigde de mogelijkheid om tijdelijk tot het leefbare
1394 minimumloon bij te verdienen naast haar of zijn uitkering. We kijken verder welke
1395 (experimentele) manieren we kunnen inzetten om kwetsbare situaties zoveel mogelijk te
1396 voorkomen;
- 1397 • Het wordt eenvoudiger voor bijstandsgerechtigden om een opleiding te volgen of
1398 vrijwilligerswerk te doen;
- 1399 • Als er een boete voor een bijstandsgerechtigde dreigt te worden uitgedeeld, moet het
1400 vierogenprincipe gelden, zodat er altijd een tweede ambtenaar meekijkt op het dossier;
- 1401 • We kijken hoe een pilot zoals de burgerjury in Eindhoven ingezet kan worden om zo de
1402 kans op een gang naar de rechtszaal voor bijstandsgerechtigden te verkleinen;
- 1403 • De gemeente heeft een rol bij het uitkeren en toekennen van toeslagen en uitkeringen.
1404 D66 Amsterdam verwacht van de gemeente vertrouwen in Amsterdammers als
1405 grondhouding en dat regels niet te rigide worden geïnterpreteerd;
- 1406 • De gemeente moet haar beleid aanpassen op en toetsen aan het vermogen van
1407 Amsterdammers om in actie te komen, een plan te maken, door te zetten en met
1408 tegenslagen en verleidingen om te gaan (het doenvermogen).

1409 **Schone lei bij schulden**

1410 Te veel Amsterdammers hebben moeite om hun vaste lasten te betalen. Ook kampen te veel
1411 Amsterdammers met problematische schulden. Met de coronacrisis komt daar mogelijk een
1412 nieuwe groep, zzp'ers en ondernemers, bij. De impact van schulden op deze Amsterdammers en
1413 hun kinderen is enorm en heeft impact op alle facetten van hun leven. We zien een belangrijke rol
1414 weggelegd voor de gemeente om op vernieuwende en progressieve wijze actief bij te dragen aan

1415 de preventie van schulden, evenals om structurele oplossingen te bieden aan Amsterdammers met
1416 schulden. D66 wil dat de gemeente hier vooral inzet als de helpende hand.

- 1417 • Het voorkomen van problematische schuldsituaties is misschien wel belangrijker dan het
1418 genezen ervan. Daarom wil D66 meer aandacht voor financiële geletterdheid,
1419 bijvoorbeeld door les in financiën en een huishoudboekje op school. Ook willen we de
1420 ontwikkeling en het gebruik van hulp- en zicht op je geld-apps stimuleren;
- 1421 • We willen verder investeren in de rol van buurtteams bij vroegsignalering. Daarbij zetten
1422 we in op het gestructureerd uitwisselen van informatie met buurtteams, bijvoorbeeld
1423 wanneer een zorgaanbieder of Waternet betalingsachterstanden ziet ontstaan;
- 1424 • Ondernemers en zzp'ers die geraakt zijn door de coronacrisis, zijn mogelijk extra
1425 kwetsbaar. De gemeente moet proactief doen aan vroegsignalering van schulden bij deze
1426 groep, bijvoorbeeld op basis van verstrekte TOZO- of NOW-regelingen. Daarbij
1427 verwachten we van de gemeente een coulante houding;
- 1428 • Wanneer een Amsterdammer in een problematische schuldsituatie is beland, willen we
1429 dat hij/zij snel geholpen is. We willen onderzoeken of de Wet schuldsanering natuurlijke
1430 personen (Wsnp) met een jaar kan worden verkort. Ook willen we verder inzetten op
1431 doorbraakfondsen en onderzoeken of een doorbraakhypothek te faciliteren is;
  - 1432 ○ We doen er alles aan slachtoffers van het toeslagenschandaal bij te staan;
- 1433 • De rentes bij de Stadsbank van Lening en de pandjesbank moeten verder worden verlaagd,
1434 tot minimaal het wettelijk maximum dat in de private sector geldt – nu 10%. Als dat
1435 verlieslatend wordt voor de gemeente, moet worden ingezet op een nieuw model.

Waar jong de toekomst heeft

Jongeren

1436 Meer dan een kwart van de Amsterdammers is jonger dan 25 jaar. Met name jongeren tussen 15
1437 en 25 jaar hebben hun leven door corona drastisch zien veranderen. Waar deze fase normaliter in
1438 het teken staat van vrijheid, uitgaan, plezier en verbinding, heeft deze groep zich de afgelopen
1439 periode sterk moeten aanpassen aan de geldende maatregelen. Voor veel jongeren was dit
1440 moeilijk te bevatten, omdat de effecten van het coronavirus op hen het minste effect hadden. Ze
1441 pasten zich aan om de ouderen in de samenleving te beschermen: een teken van grote solidariteit.
1442 Daarbij zijn de coronamaatregelen bij deze groep ook extra hard aangekomen, omdat ze vaak over
1443 beperkte financiële middelen en (woon)ruimte beschikken, en nog weinig vastigheid in het leven
1444 ervaren. D66 Amsterdam wil jongeren extra aandacht geven zodat ze positief in het leven staan en
1445 hun toekomst vol vertrouwen tegemoet zien.

1446 Verhoog de (mentale) weerbaarheid van jongeren

1447 Steeds meer Amsterdamse jongeren hebben last van psychische klachten, zoals eenzaamheid.
1448 Slechts 20% krijgt hier op tijd hulp voor. Amsterdamse ggz-instellingen merken op dat een deel
1449 van de patiënten onnodig laat zorg krijgt, terwijl met vroegtijdige ondersteuning de klachten niet
1450 erger hadden hoeven worden. D66 pleit daarom voor een preventieve aanpak om de mentale
1451 weerbaarheid van kinderen en jongeren te versterken, door al in een vroeg stadium in gesprek te
1452 gaan over gevoelens en emoties. Zo kan er vroeg worden gesignaleerd en ingegrepen en kan in
1453 sommige gevallen voorkomen worden dat kinderen en jongeren in de ggz geholpen moeten
1454 worden. Dit heeft ook positieve impact op de te lange wachtlijsten binnen de Amsterdamse ggz.

- 1455 ● We geven meer aandacht aan mentale gezondheid op Amsterdamse scholen, door middel
1456 van lessen in mentale weerbaarheid. Hierbij geven we ook specifiek aandacht aan de
1457 digitale weerbaarheid van jongeren. We maken van het tegengaan van seksuele
1458 intimidatie, *online grooming* of afpersing een prioriteit;
- 1459 ● We voorkomen eenzaamheid onder jongeren door bewustzijn te creëren over wat
1460 eenzaamheid is en hoe je het herkent. Op die manier kunnen jongeren zelf en alle
1461 professionals die met jongeren in contact komen eerder hulp bieden;
- 1462 ● We blijven inzetten op Thrive Amsterdam Mentaal Gezond om Amsterdammers,
1463 organisaties, kennis en ervaring bij elkaar te brengen;
- 1464 ● We zorgen dat Ouder- en KindTeams ook op middelbare scholen zichtbaar aanwezig zijn.
- 1465 ● We investeren in jongeren die een misstap zijn begaan, middels coachings- en
1466 mentortrajecten, om zo herhaling te voorkomen.

1467 Versterk de zelfredzaamheid van jongeren

1468 Niet alle jongeren krijgen vanuit huis uit de handvatten aangereikt om te floreren in onze
1469 maatschappij. Hoe leer je voor een proefwerk? Hoe werk je effectief en gestructureerd samen? Als
1470 jongeren deze handvatten niet aangeboden krijgen, is de stap naar criminaliteit sneller gezet. Om
1471 dit te voorkomen, dient de gemeente programma's aan te bieden waar jongeren deze
1472 vaardigheden alsnog kunnen aanleren.

- 1473 ● We blijven inzetten op coachingsprogramma's voor jongeren zoals *Young Originals*;
- 1474 ● We investeren in *social enterprises* die zich richten op het versterken van de
- 1475 zelfredzaamheid van jongeren;
- 1476 ● We zorgen dat elke kwetsbare buurt een jongerencentrum krijgt;
- 1477 ● We zorgen dat alle voortgezet onderwijs scholen in kwetsbare buurten worden verbonden
- 1478 aan cultuur- en sportaanbod;
- 1479 ● We zetten stevig in op een preventieagenda om jongeren uit het criminele circuit te
- 1480 houden. Zie hiervoor het hoofdstuk 'Veiligheid'.

1481 **Goed onderwijs en studiefaciliteiten**

1482 De coronacrisis heeft de kansenongelijkheid van kinderen en jongeren op goed onderwijs verder
1483 blootgelegd. Veel kinderen en jongeren zijn door het verplichte thuisonderwijs verder achterop
1484 geraakt omdat er thuis ontoereikende studiefaciliteiten waren, terwijl in andere gezinnen de
1485 middelen wél aanwezig waren. Amsterdamse studenten hadden voor corona al te maken met
1486 schaarse externe studiefaciliteiten. Die schaarste is door corona alleen maar groter geworden,
1487 terwijl de (internationale) studentenpopulatie blijft groeien.

- 1488 ● We subsidiëren laptops en andere studiematerialen voor kinderen en jongeren die daar
- 1489 onvoldoende middelen voor hebben;
- 1490 ● We laten studielokalen op scholen langer open voor leerlingen die thuis geen prettige
- 1491 studieruimte hebben;
- 1492 ● We zetten ons in voor op meer studiefaciliteiten voor studenten, bijvoorbeeld door
- 1493 creatief om te gaan met leegstaande kantoorpanden en gemeentelijk vastgoed;
- 1494 ● We maken ons hard voor een gebalanceerde verhouding tussen het aantal studenten,
- 1495 studiefaciliteiten en woonruimte. Daartoe blijven we continu in dialoog met
- 1496 onderwijsinstellingen over wat verantwoorde (studenten)groei is.

1497 **Carrièrekansen voor jongeren en studenten**

1498 Het CBS laat zien dat de grootste groep werkzoekenden in Nederland onder de 25 jaar is.
1499 Belangrijk om hierbij op te merken is dat het Verwey-Jonker Instituut stelt dat de achterstand op
1500 baankansen van jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond (nog) verder is gegroeid.
1501 Daarnaast hebben jongeren en studenten vaak moeite met het vinden van een passende
1502 stageplek, waarbij er voornamelijk een tekort is aan plekken voor mbo-studenten. Veel bedrijven
1503 en organisaties weten niet goed hoe ze stagiaires moeten opleiden en kunnen inzetten, en kunnen
1504 hulp gebruiken om passende plekken aan te kunnen bieden. D66 wil bedrijven en organisaties
1505 helpen door de gemeente hierin een voortrekkers- en coördinerende rol te laten vervullen.

- 1506 ● We zetten in op meer stageplekken voor mbo-studenten bij de gemeente;
- 1507 ● We bouwen een netwerk van de gemeente, mkb'ers en maatschappelijk organisaties om
- 1508 de doorstroom van onderwijs naar werk te bespoedigen;
- 1509 ● We versterken de positie en bekendheid van het Jongerenpunt voor werk en opleiding.;
- 1510 ● We stimuleren ondernemerschap bij jongeren door binnen StartupAmsterdam: een
- 1511 specifiek programma gericht op jongeren te starten. Daarnaast creëren we broedplaatsen
- 1512 voor jonge ondernemers in (cross-overs van) *urban sports*, kunst en cultuur (lees meer in
- 1513 het hoofdstuk 'Sport').

Waar we voor elkaar zorgen

Zorg & welzijn

1514 Wij vinden dat elke Amsterdammer de kans moet krijgen om gezond op te groeien in onze stad. De
1515 verschillen in (gezonde) levensjaren zijn binnen Amsterdam per opleidingsniveau, inkomen,
1516 afkomst, gender (identiteit) en seksuele geaardheid te groot. Van gelijke kansen is geen sprake.
1517 Daarom willen wij breed investeren in zorg en welzijn, waarbij we aandacht hebben voor zowel
1518 fysieke- als mentale gezondheid. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie met behoud van
1519 keuzevrijheid én oog voor kansengelijkheid. Daarom maken wij de komende jaren preventie het
1520 speerpunt van ons beleid. We zetten vol in op een gezonde leefstijl, met gezond eten en bewegen.
1521 en gezonde leefstijl moet zo laagdrempelig mogelijk worden gemaakt. Naast aandacht voor
1522 preventie, moet er ook aandacht zijn voor overmatig middelengebruik, wachtlijstproblematiek in
1523 de ggz en eenzaamheid.

1524 Preventie

1525 D66 staat voor een stad die zich inzet om, waar mogelijk, te voorkomen dat mensen ongezonde
1526 keuzes maken. Ongezonde keuzes die impact hebben op henzelf, maar ook op hun omgeving. We
1527 gaan aan de slag met het voorkomen van verslaving aan sigaretten, het verbeteren van de
1528 luchtkwaliteit, en het aanpakken van buitensporig lachgas gebruik. We staan voor een vrije stad,
1529 maar ook voor een stad die zorgt voor haar inwoners.

- 1530 • We blijven vol inzetten op de Amsterdamse preventieagenda. We willen dat Amsterdam
1531 vooroploopt. Daarom blijven we samen met de GGD Amsterdam en andere
1532 kennisinstellingen investeren in onderzoek naar leefstijl en publieke gezondheid;
- 1533 • We investeren in een Kansrijke Start voor iedereen. Zie hiervoor de aparte paragraaf
1534 'Kansrijke Start';
- 1535 • We organiseren een jaarlijkse week van de publieke gezondheid waarin nationale en
1536 internationale kennis wordt verbonden aan professionals in de stad;
- 1537 • We creëren meer rookvrije zones in Amsterdam om werk te maken van een rookvrije
1538 generatie. Zien roken doet roken. Daarom willen wij rookvrije zones in parken, rondom
1539 scholen, speelpleinen en andere plekken waar veel kinderen komen. Daarnaast stimuleren
1540 we organisaties, verenigingen en instellingen om hun locaties ook rookvrij te maken;
- 1541 • We stoppen met houtstook in de stad om de ernstige luchtvervuiling die dit veroorzaakt
1542 terug te dringen. We stimuleren mensen om houtstook te mijden door goede voorlichting
1543 te geven en subsidies te geven voor het vervangen van de houtkachel. Bij nieuwbouw dient
1544 het gebruik van houtstook vermeden te worden;
- 1545 • We nemen maatregelen om ongezond eten tegen te gaan en stimuleren het gezond eten.
1546 We maken de openbare ruimte aantrekkelijker om in bewegen en te spelen. Op plekken
1547 waar veel kinderen en jongeren komen, zoals bij (sport)evenementen en openbare
1548 plekken, is geen ongezonde (kinder)marketing toegestaan;
- 1549 • We starten een grootscheepse Amsterdamse lachgascampagne via verschillende kanalen
1550 (*influencers*, sportclubs, markten, culturele centra, etc.) om gebruik van lachgas te
1551 ontmoedigen;

- 1552
- 1553
- 1554
- 1555
- 1556
- 1557
- 1558
- 1559
- 1560
- 1561
- 1562
- 1563
- 1564
- 1565
- We ondersteunen campagnes op scholen om voorlichting te geven over drank, drugs en seksuele gezondheid, en gaan hierbij voor een stedelijke aanpak;
  - We richten ons op structurele oplossingen bij het voorkomen en tegengaan van overgewicht. Denk hierbij aan gezonde schoollunches het stimuleren van een fietscultuur onder kinderen, bewegen en sporten. Zo zorgen we dat kinderen en volwassenen lekker in hun vel zitten;
  - We zien vaccinaties als een uitstekend voorbeeld van preventie. We zetten alles op alles om de vaccinatiegraad met betrekking tot het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) onder alle Amsterdammers omhoog te krijgen;
  - We blijven een voortrekker in de bestrijding van soa's en hiv, met als doel om in 2026 geen nieuwe hiv-besmettingen meer te hebben. Hiervoor is een goede soa-poli een belangrijk middel, naast ook het blijven uitvoeren van het PreP-programma;
  - De drugstestservice is en blijft een belangrijke gratis voorziening om Amsterdammers in staat te stellen verantwoord te gebruiken.

1566 **Zorg & welzijn in de buurt**

1567 De groeiende kloof tussen arm en rijk is ook terug te zien op het gebied van gezondheid. In de
1568 praktijk is het voor veel mensen lastig om de juiste gezonde keuzes te maken als het gaat om
1569 bewegen, voeding en roken. D66 staat voor een stad die dicht bij haar inwoners staat en die ze
1570 helpt met het maken van de juiste keuzes. In 2021 zijn we daarom gestart met de Buurtteams in
1571 Amsterdam, waardoor laagdrempelige zorg en advies altijd dichtbij is.

- 1572
- 1573
- 1574
- 1575
- 1576
- 1577
- 1578
- 1579
- 1580
- 1581
- 1582
- 1583
- 1584
- 1585
- 1586
- 1587
- 1588
- 1589
- 1590
- 1591
- 1592
- We blijven vol inzetten op de Buurtteams (welzijn) en de Ouder- en KindTeams (zorg) om in een vroeg stadium in te kunnen grijpen en gezondheidsongelijkheid tegen te gaan. Hiermee zorgen we ervoor dat elke wijk een plek heeft waar mensen laagdrempelig binnen kunnen lopen voor coaching, informatie en/of een luisterend oor;
  - We stellen in elk Buurtteam welzijnscoaches aan. Een welzijnscoach verbindt mensen met de sociale basis, en zorgt voor het ontstaan van initiatieven waar de bewoners zelf behoefte aan hebben. Denk aan wandelgroepjes, kookcursussen, of stoppen-met-roken groepjes. De welzijnscoach kan daarbij ook fungeren als de schakel naar Amsterdam Vitaal & Gezond, evenals en naar huisartsen;
  - We geven de Buurtteams budget voor uitzonderlijke gevallen, omdat de hulpvraag van bewoners niet altijd in een hokje valt te plaatsen. De Buurtteams staan dicht bij de bewoners. Zij kunnen goed inschatten wanneer er sprake van een uitzondering is, en er maatwerk toegepast dient te worden;
  - We richten een Amsterdams wachtlijstoverleg in waarbij in samenspraak met de buurtteams overbruggingsplannen worden opgesteld, terwijl de cliënt wacht op de ggz. Hierdoor kunnen hulpbehoevenden reeds begeleid worden op psychosociale gebieden zoals werk, re-integratie, sociale contacten, dagbesteding en zelfzorg;
  - We zorgen voor een kort lijntje tussen Buurtteams en ggz voor een sneller herstel en doorstroom van hulpbehoevenden;
  - We zetten in op een actieplan om eenzaamheid te verminderen, met name onder ouderen, jongeren en (internationale) studenten;

- 1593
- 1594
- 1595
- We maken van Amsterdam een dementievriendelijke stad. In alle buurten is inloop en voorlichting voor mensen die te maken hebben met dementie, zoals bijvoorbeeld het Odensehuis.

1596 **Kinderen en jeugd**

1597 We kunnen er niet van uitgaan dan kinderen en jongeren met problemen zichzelf wel redden. Op
1598 de juiste momenten moeten wij als gemeenschap daarom voor ze klaarstaan. We moeten zorgen
1599 dat ze nooit tussen wal en schip komen te vallen, omdat ze die traumatische ervaring vaak de rest
1600 van hun leven bij zich dragen. D66 staat voor een stad die zorgt voor de kinderen en jeugdigen van
1601 de stad, juist op de momenten waarop dit het hardst nodig is.

- 1602
- 1603
- 1604
- 1605
- 1606
- 1607
- 1608
- 1609
- 1610
- 1611
- 1612
- 1613
- 1614
- 1615
- 1616
- 1617
- 1618
- 1619
- 1620
- 1621
- 1622
- We zorgen dat kinderen in de jeugdbeschermingsketen worden geholpen om gebruik te maken van sport- en cultuur aanbod. Er wordt gestimuleerd om meer werk te maken van therapie en begeleiding op basis van kunsteducatie of sport;
  - We versterken de jeugd-ggz. Alle Ouder- en KindTeams krijgen extra ggz-kennis- en expertise en de samenwerking met de hoogspecialistische jeugd-ggz zorg wordt geïntensiveerd;
  - We creëren een fonds waarop zorgverleners terug kunnen vallen wanneer cliënten tussen schakelmomenten vallen. Een cliënt die net 18 is geworden, kan dan gewoon het begonnen traject afmaken dat is ingezet door Jeugdzorg;
  - We zetten in op het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling. We maken hulporganisatie Veilig Thuis beter bekend, zetten meer in op samenwerking tussen diverse hulporganisaties, maken meer informatiepunten beschikbaar en bekend onder professionals, en benutten de ervaringen van pilot Blijvend Veilig. Daarbij wordt de samenwerking van partners in de jeugd veiligheidsketen via Blijvend Veilig uitgebreid naar de hele stad;
  - We zetten in op vroegsignalering van eventuele kindermishandeling. Ieder kind heeft recht op een veilige woonomgeving;
  - We maken ons in lijn met het landelijke programma hard voor een aanpassing van het zorgstelsel. Daarbij wordt de gemeentelijke taak in de Jeugdwet beperkt tot thuis nabije ondersteuning en zorg. Hierdoor vallen complexe gevallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk.

1623 **Zorginstellingen**

1624 Zorginstellingen kunnen niet altijd de door hen gewenste zorg leveren. Vaak spelen een gebrek
1625 aan (kwalitatieve) middelen, starre bureaucratische kaders, of simpelweg een tekort aan
1626 zichtbaarheid daarbij een rol. D66 wil ervoor zorgen dat deze instellingen de ruimte krijgen, zodat
1627 ze meer tot bloei komen en meer in verbinding kunnen komen met de Amsterdammers.

- 1628
- 1629
- 1630
- 1631
- 1632
- 1633
- We stoppen met het goedkeuren van onderaannemerschap door instellingen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen;
  - We zorgen dat het ggz-aanbod beter aansluit bij mensen met een migratieachtergrond;
  - We geven gespecialiseerde instellingen de financiële ruimte om cliënten in afwachting van een volgende stap (bijvoorbeeld een opvangtehuis) te blijven ondersteunen of wanneer de cliënt niet op zijn plek is in een reguliere instelling;

- 1634
- 1635
- 1636
- 1637
- 1638
- 1639
- 1640
- 1641
- 1642
- 1643
- 1644
- 1645
- 1646
- 1647
- 1648
- 1649
- 1650
- We stimuleren nieuwe woonzorginstellingen waar ouderen zowel zelfstandig als met hulp kunnen wonen, ok voor ouderen met een migratieachtergrond;
  - We zetten in op vierkante financiering voor 24-uurs voorzieningen en begeleide woongroepen;
  - We maken afspraken met woningcorporaties om een vast percentage van de woningen beschikbaar te stellen voor 24-uurs voorzieningen en begeleide woongroepen;
  - We zorgen binnen de sociale woningvoorraad voor meer woningen voor groepen die uitstromen uit de zorgvoorzieningen, zoals jongeren uit de jeugdzorg of die vanuit de maatschappelijke opvang beschermd wonen komen;
  - We maken het meldpunt voor personen met verward gedrag meer bekend, zodat Amsterdammers zo snel mogelijk kunnen helpen in de omgang met personen met verward gedrag;
  - We investeren in en faciliteren samenwerking tussen zorginstellingen en informele zorgorganisaties. Denk aan vrouwen- en LHBTQI-organisaties die goed in contact staan met deze moeilijk bereikbare doelgroepen;
  - We nemen de verontrustende stijging van femicide serieus. We starten een proef met een stalkingsalarm voor slachtoffers van levensbedreigende stalking door ex-partners.

1651 **Dienstverleners in de zorg**

1652 De kwaliteit van de zorg wordt grotendeel bepaald door de kwaliteit van zorgverleners en de
1653 beschikbare middelen. Helaas zien we dat de drang om zorg efficiënter te maken kan leiden tot
1654 verminderende kwaliteit, daar zorgverleners overbelast raken, er een uurtje factuurtje mentaliteit
1655 ontstaat, of er minder hulpmiddelen beschikbaar zijn. D66 streeft ernaar een gezonde balans te
1656 vinden tussen efficiëntie en kwalitatieve, persoonsgerichte zorg.

- 1657
- 1658
- 1659
- 1660
- 1661
- 1662
- 1663
- 1664
- 1665
- 1666
- 1667
- 1668
- 1669
- We zorgen voor toegang tot de hulpmiddelen voor hulpbehoevenden om zelfstandig thuis te kunnen wonen (Wmo). We maken leverbetrouwbaarheid onderdeel van de aanbesteding en evalueren regelmatig met leveranciers hoe ze hierop presenteren;
  - We houden het Wmo-vervoer betaalbaar voor hulpbehoevenden en begeleiders;
  - We erkennen de positie van de mantelzorger in het lokale zorgstelsel en zetten een programma op om jonge mantelzorgers vanaf de eerste dag te ondersteunen door middel van voorlichting, coaching en begeleiding;
  - We ontlasten de mantelzorger door respijtzorg en logeerszorg te stimuleren;
  - We maken tolken beschikbaar voor hulpverleners. Op die manier voorkomen we dat kinderen deze rol op zich moeten nemen;
  - We onderzoeken bij wie het mogelijk is om naar eigen draagkracht bij te dragen aan zorg, om te voorkomen dat zorg onbetaalbaar wordt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een eigen bijdrage bij Hulp bij Huishouding.

Waar sport voor iedereen is

Sport

1670 Bewegen leidt tot verlenging van het aantal (gezonde) jaren dat we leven; minder kans op
1671 obesitas; betere resultaten op school; lagere zorgkosten; minder ziekteverzuim op het werk en het
1672 kan ook nog eens veel plezier geven! Daarnaast tonen wetenschappers aan dat bewegen
1673 belangrijk is voor de hersenen, wat verband houdt met vertraging van dementie op latere leeftijd.
1674 Lang niet alle Amsterdammers bewegen nu voldoende: één op de drie Amsterdamse volwassenen
1675 voldoet niet aan de landelijke beweegnorm van dertig minuten per dag. Maar liefst één op de vijf
1676 kinderen in Amsterdam heeft overgewicht of obesitas. Corona heeft bovendien nogmaals
1677 benadrukt hoe belangrijk een gezonde levensstijl is. Gezonde mensen zijn minder vatbaar voor het
1678 virus en de effecten ervan zijn vaak minder heftig.

1679 Sport is een van de belangrijke pijlers om tot een gezonde levensstijl te komen, daarom zet D66
1680 zich voor de komende verkiezingsperiode nogmaals hard in om het sportbeleid van Amsterdam te
1681 verbeteren.

Maak sport en bewegen toegankelijk voor iedereen

1682 D66 staat voor een Amsterdam waarin iedereen gelijke kansen krijgt. Gelijke kansen op goed
1683 onderwijs, op werk en een woning, maar ook gelijke kansen op een goede gezondheid en de
1684 mogelijkheid om te kunnen sporten. Hoewel er reeds lopende beleidsmaatregelen zijn om
1685 iedereen de mogelijkheid te bieden om te sporten, blijkt de praktijk vaak weerbarstig. Niet
1686 iedereen wordt met deze maatregelen bereikt. In 2020 werden er maar 8.000 aanvragen
1687 goedgekeurd door het Jeugdfonds Sport & Cultuur voor onder andere sportcontributie of
1688 financiële ondersteuning bij zwemlessen, terwijl er in Amsterdam 30.000 kinderen opgroeien in
1689 armoede. Om te voorkomen dat de gezondheidskloof tussen arm en rijk de komende jaren groter
1690 wordt, dient Amsterdam zich in te zetten om de beweeg- en sportparticipatie van al haar inwoners
1691 te vergroten. Jong geleerd is immers oud gedaan. Daarom maakt D66 zich extra hard voor
1692 beweeg- en sportparticipatie bij kinderen en jongeren.

- 1694 ● We sluiten als Amsterdam aan bij het Volwassenenfonds zodat ook volwassen die rond het
1695 bestaansminimum leven contributie, lesgeld en/of materialen voor sport of creatieve
1696 activiteiten vergoed krijgen;
- 1697 ● We investeren extra in sportstimulering zoals wordt gedaan in de agenda 'Sport en
1698 Bewegen'. Daarbij wordt gefocust op groepen waarvan sportdeelname momenteel
1699 achterblijft, zoals mbo-studenten;
- 1700 ● We investeren in een inclusief sportklimaat;
- 1701 ● We zetten in op zwemmen voor iedereen, door het programma voor (school)zwemlessen
1702 te verbeteren en pierenbadjes toe te voegen in nieuwe wijken;
- 1703 ● We willen dat kinderen met een beperking meer mogelijkheden hebben om in speeltuinen
1704 te spelen en te sporten.

1705 **Krijg elke Amsterdammer (weer) aan het bewegen**

1706 Tijdens corona werden mensen geacht om zoveel mogelijk binnen te blijven. Sportscholen gingen
1707 dicht en sporten in teamverband was een tijdlang niet toegestaan. Dit heeft er toe geleid dat er
1708 minder is gesport, maar ook dat de ledenaantallen bij veel verenigingen flink is gedaald (43%). Het
1709 lijkt erop dat de mensen die voor corona al frequent sporten alternatieven hebben gevonden voor
1710 het sporten bij een vereniging of in groepsverband. Voornamelijk de kwetsbare groep van de
1711 bevolking is daadwerkelijk minder gaan sporten. Voor de komende periode staat Amsterdam voor
1712 de uitdaging om mensen die gestopt zijn weer aan het sporten te krijgen, maar uiteraard ook om
1713 mensen die voor corona niet sporten ook aan het sporten te krijgen.

- 1714 ● We zorgen dat bewonersinitiatieven en Buurtteams ondersteuning krijgen van sport- en
1715 bewegingscoaches om laagdrempelige activiteiten zoals wandelgroepjes in de buurt te
1716 organiseren. Deze coaches richten zich daarbij extra op ouderen om hen zo veel mogelijk
1717 aan het bewegen te krijgen;
- 1718 ● We zorgen voor meer aandacht voor meiden bij initiatieven zoals Sportbuurtwerk en
1719 Jongerenwerk;
- 1720 ● We volgen de adviezen vanuit de Sportnorm op en investeren in het creëren van meer
1721 sportfaciliteiten in de openbare ruimte, daar waar dat het hardst nodig is;
- 1722 ● We creëren een sterkere basis voor aangepast sporten en revalidatie met goede
1723 faciliteiten, onderzoek, begeleiding en toeleiding.

1724 **Positioneer Amsterdam als sportstad**

1725 Naast dat het beoefenen van sport goed is voor de gezondheid, zorgt sport ook voor sociale
1726 interacties en voor een gevoel van verbondenheid. Zet sport en sportevenementen daarom ook in
1727 om Amsterdammers meer met elkaar in verbinding te brengen.

- 1728 ● We zetten in op sportevenementen – waaronder Europese kampioenschappen, lokale
1729 toernooien in vakantieperiodes – die bijdragen aan Amsterdam als sportstad;
- 1730 ● We organiseren parallel aan deze sportevenementen ook (debat)evenementen rondom
1731 gezondheid en levensstijl, zodat zo'n eenmalig evenement ook een blijvend effect heeft.
- 1732 ● We investeren in topsport in Amsterdam middels sportorganisatie Topsport Amsterdam
1733 en 'Papendal aan de Zuidas';
- 1734 ● We blijven inzetten op het Amsterdamse Topsport Talentenfonds voor sporters die op dit
1735 moment niet in aanmerking komen voor steun via de topsportinfrastructuur. We breiden
1736 het aantal sporters uit en onderzoeken het toevoegen van andere sporten naast *urban*- en
1737 vechtsporten;
- 1738 ● We investeren in nieuwe vormen van sport, zoals *urban sports* en *E-sports*. De urban
1739 sportagenda wordt gecontinueerd en uitgebreid met indoor hallen in Noord en Zuid, en
1740 met speciale aandacht voor dans-, cross-over en vechtsporten.

1741 **Versterk de Amsterdamse sportverenigingen**

1742 Sportverenigingen staan midden in de maatschappij. Op sportverenigingen komen mensen met
1743 diverse achtergronden bij elkaar om samen te sporten en om samen dingen te organiseren.
1744 Sportverenigingen brengen mensen bij elkaar en zorgt voor onderlinge verbondenheid. Zowel
1745 relatief als absoluut is in de grote verenigingssporten in Amsterdam al jaren een (lichte) groei

1746 waarneembaar. Deze groei moet verder worden geacommodeerd én gestimuleerd. Sport in
1747 verenigingsverband is namelijk een belangrijk onderdeel van de basisinfrastructuur voor sport en
1748 beweging. Bovendien zijn verenigingen belangrijke partners in het sportbeleid. Zij horen thuis in
1749 de wijken, omdat zo de sportparticipatie toeneemt en sociale structuren ontstaan die belangrijk
1750 zijn voor de leefbaarheid van de stad.

- 1751 ● We zetten vol in op de Amsterdamse voetbalagenda. Daarbij hebben we meer aandacht
1752 voor meiden- en ouderenvoetbal, een zaalvoetbalcompetitie, een leergang voor coaches
1753 en trainers, intensievere samenwerking tussen verenigingen en betere toegankelijkheid
1754 voor kinderen die extra begeleiding nodig hebben vanwege gedrag of een beperking;
- 1755 ● We investeren in betrokken sportverenigingen die willen bijdragen aan het bestrijden van
1756 sociale problemen;
- 1757 ● We investeren in bestuursleden van verenigingen door het beschikbaar maken van
1758 expertise en het aanbieden van traineeships voor bestuursleden.
- 1759 ● We investeren niet alleen in de zogenoemde ‘focussporten’, maar in alle verenigingen die
1760 een positieve bijdrage leveren aan het verhogen van sportparticipatie;
- 1761 ● We versterken onderlinge samenwerking tussen verenigingen. De ontwikkeling van
1762 sporthubs zoals rondom het Olympisch Stadion, Sporthallen Zuid en de Bosbaan;
- 1763 ● We investeren in bestaande sportaccommodaties. Daarbij richten we ons bij voorkeur op
1764 accommodaties die zich lenen voor dubbel gebruik – Waar meerdere sporten of
1765 evenementen plaats kunnen vinden;
- 1766 ● We creëren verspreid over stad broedplaatsen voor ondernemers in *urban sports* waar
1767 geëxperimenteerd kan worden met *cross-overs* met kunst en cultuur;
- 1768 ● We investeren in de samenwerking tussen sportverenigingen en jongeren- en
1769 welzijnsorganisaties om de sociaal-maatschappelijk waarde van sport te vergroten;
- 1770 ● We investeren ook in de samenwerking tussen *urban sports*-organisaties en jongeren- en
1771 welzijnsorganisaties om de sociaal-maatschappelijk waarde van sport te vergroten.

Waar iedereen mee kan praten

Democratische vernieuwing

1772 D66 Amsterdam wil dat mensen betrokken zijn bij de samenleving. Dit kan via verenigingen en
1773 buurtinitiatieven, maar ook zeker via de politiek. Betrokkenheid maakt enthousiast. Dat zie je ook
1774 terug in enthousiaste Amsterdamse initiatieven die op hun beurt de politiek inspireren. Daarom
1775 willen we de inwoner niet alleen als consument, maar dat democratie en burgerschap minstens zo
1776 belangrijk zijn als gemeentelijke producten en diensten zoals paspoorten, parkeervergunningen,
1777 grof afval en het doorgeven van een verhuizing.

1778 **Inspraak**

1779 We organiseren inspraak op alle democratische niveaus. We willen waken voor een 'participatie-
1780 elite' en hebben oog voor Amsterdammers die niet politiek betrokken willen zijn, maar wel aan de
1781 stad 'deelnemen' door andere activiteiten en verenigingen. Elke Amsterdammer moet weten wat
1782 wanneer besloten wordt. Die informatie moet gemakkelijk beschikbaar zijn en we mogen niet
1783 verzanden in een wirwar aan processen en continu veranderende pilots.

- 1784 ● Samen met stadsdelen zorgen we voor goede informatievoorziening voor inwoners, waar
1785 ze helder verteld wordt wie wat, waarom en wanneer besluit. Een *track & trace*-systeem
1786 voor beleidsontwikkeling zou hiervoor een geschikt instrument kunnen zijn;
- 1787 ● Informatie wordt ook toegankelijker voor de *internationals* in de stad door meer
1788 Engelstalige communicatie;
- 1789 ● Het raadsinformatiesysteem wordt toegankelijk en laagdrempelig;
- 1790 ● We stellen burgerfora en -beraden ook in voor stadsdelen en we experimenteren met
1791 vormen als burgerbegrotingen;
- 1792 ● We willen meer aandacht voor het kleine. Inwoners moeten laagdrempelig kunnen
1793 meedenken wanneer bijvoorbeeld hun eigen straat wordt aangepakt;
- 1794 ● Er komt een digitale jongerenraad van 12-16 jaar, naar het voorbeeld van de Raad van
1795 Europa;
- 1796 ● Raadsleden en stadsdeelcommissies krijgen middels een hoorzitting voor kandidaat-
1797 wethouders en stadsdeelbestuurders meer inspraak in gekozen bestuurders;
- 1798 ● We investeren in lokale omroepen en media voor een goede lokale en regionale
1799 democratische controle.

1800 **Digitale overheid**

1801 Een sterke democratie is een digitale democratie. D66 is trots op de investeringen die in
1802 Amsterdam al zijn gedaan op het gebied van de digitale overheid en het gebruik van data in de
1803 publieke ruimte. Als je nu op de website van de gemeente Amsterdam komt, zie je vooral de
1804 diensten en services die worden aangeboden en relatief weinig over de democratische processen
1805 in de stad, dat moet wat D66 betreft anders. We houden oog voor degenen die niet mee kunnen
1806 komen en voor de veiligheid van alle inwoners.

- 1807 ● De digitale diensten en informatie van de overheid zijn inclusief en ook beschikbaar voor
1808 mensen met een beperking en/of laaggeletterde mensen;

- 1809
- 1810
- 1811
- 1812
- 1813
- 1814
- 1815
- 1816
- 1817
- Ook het aanbieden van niet-digitale diensten blijft op peil voor Amsterdammers die dat nodig hebben. Daarnaast zetten we bij deze groep ook in op het ontwikkelen van digitale vaardigheden en weerbaarheid;
  - We zijn alert op de privacy van alle Amsterdammers en zetten de ‘Agenda Digitale Veiligheid’ voort;
  - We zetten in op de principes van het Tada Manifest: inclusief, zeggenschap, de menselijke maat, legitiem en gecontroleerd, open en transparant, van iedereen – voor iedereen;
  - Veilig internetten. Er komt een campagne met als doel alle Amsterdammers te informeren hoe ze zichzelf in een paar stappen online beter kunnen beschermen.

1818 **Dicht de politieke kloof tussen burger en bestuur**

1819 De Amsterdamse situatie met verschillende buurten, wijken, stadsdelen en de centrale gemeente
1820 is uniek voor Nederland. Buurten weten vaak het beste wat goed is voor hun wijk of stadsdeel.

- 1821
- 1822
- 1823
- 1824
- 1825
- 1826
- We geven buurthuizen, wijkraden, stadsdelen en inwoners de ruimte voor initiatieven. Daarbij waken we voor de valkuil van een ‘participatie-elite’;
  - Stadsdeelcommissies beschikken over eigen bevoegdheden en bijbehorend budget voor de wijk;
  - We onderschrijven de veertien waarden van Weesp en zorgen voor een goede integratie in de gemeente zonder de afstand tussen burger en bestuur te vergroten.

Waar goed met publiek geld wordt omgegaan

Financiën

1827 Geld van de gemeente is geld van Amsterdammers. Wat D66 betreft blijven we dit doelmatig en
1828 transparant inzetten voor de stad en haar inwoners – nu en in de toekomst. We moeten juist nu
1829 investeren in duurzaam herstel en tegelijkertijd de financiële klap van de coronacrisis te boven
1830 komen. Amsterdam staat op het punt om de grens van één miljoen inwoners te passeren en wordt
1831 daarmee een echte metropool. Deze groei moeten we faciliteren met investeringen in de stad,
1832 zodat onze faciliteiten voor iedereen op peil blijven.

1833 Gemeentefinanciën op orde

1834 Dankzij D66 zijn de gemeentefinanciën veel inzichtelijker geworden. Wat ooit een
1835 onoverzichtelijk geheel van tientallen deelbegrotingen was, is teruggebracht naar één centrale
1836 begroting die gemakkelijk online in te zien is. Zo kunnen Amsterdammers zien waar hun geld aan
1837 uit wordt gegeven en nagaan of dit zo goed mogelijk gebeurt. Wij zetten ons de komende vier jaar
1838 in om de stadsfinanciën nog transparanter en beter lees- en controleerbaar te maken.

- 1839 • Transparantie, leesbaarheid en controleerbaarheid blijven wat D66 betreft centraal staan
1840 Zet heldere publicatie van de centrale begroting voort en breid uit naar meer inzicht op
1841 buurtniveau en voorbij de financiële kosten: werk toe naar een maatschappelijke
1842 begroting;
- 1843 • Wij zorgen voor een realistische investeringsagenda waarbij extra aandacht komt voor het
1844 realiseren van geplande investeringen;
- 1845 • Uitgangspunt blijft dat de gemeentelijke begroting jaarlijks sluitend is;
- 1846 • Deelnemingen en commercieel vastgoed worden geëvalueerd. We vinden een balans
1847 tussen publiek belang, toegevoegde waarde van de gemeente en andere partijen. Zorg bij
1848 mogelijke afstoting dat er heldere kaders zijn voor betrokkenheid van nieuwe partijen om
1849 het belang van de stad en haar inwoners te waarborgen. Zet het vrijgekomen geld alleen in
1850 voor de lange termijn. Bijvoorbeeld gezien het (inter)nationale belang van de haven,
1851 onderzoek rol andere publieke organisaties;
- 1852 • Inspraak betekent wat D66 betreft ook echt inspraak. Daar horen ook financiële middelen
1853 bij, zeker op het stadsdeelniveau. Zet burgerbegrotingen en -initiatieven voort;
- 1854 • Landelijke taken die overgeheveld zijn naar de gemeente moeten ook financieel gedekt
1855 zijn;
- 1856 • We willen samen met het Rijk investeren in thema's als duurzaamheid en mobiliteit. We
1857 willen beschikbare fondsen van het Rijk die ons helpen onze ambities te realiseren
1858 maximaal benutten.

1859 Investeren in Amsterdam van vandaag en morgen

1860 Wij zetten ons in voor investeringen die ervoor zorgen dat de werkgelegenheid, bereikbaarheid en
1861 andere voorzieningen als infrastructuur en onderwijs op peil blijven. Daarvoor maken we ruimte
1862 in de begroting. Waar mogelijk zoeken we naar andere manieren van financiering en
1863 samenwerking.

- 1864 • De begroting blijft wat D66 op orde voor investeringen in de toekomst van de stad. Nu
1865 moet er geïnvesteerd worden om de effecten van corona te beperken. Dat betekent dat
1866 we in zullen teren op de reserves, tegelijkertijd zorgen we ervoor dat ze daarna weer
1867 worden aangevuld. Dat is van belang voor houdbare financiën, die in de toekomst opnieuw
1868 tegen een stootje moeten kunnen;
- 1869 • We investeren ongelijk om gelijke kansen te realiseren voor elke Amsterdammer;
- 1870 • We gaan allianties aan met partijen in de stad en zoeken creatieve oplossingen zoals het
1871 combineren van functies (Sporthallen Zuid);
- 1872 • We werken intensief samen met de Metropoolregio, vooral op duurzaamheid en mobiliteit,
1873 om gezamenlijk geld binnen te halen voor de nodige lange-termijninvesteringen;
- 1874 • We onderzoeken hoe met publieke en private partijen een investeringsfonds voor de stad
1875 opgezet kan worden;
- 1876 • We streven naar een sterk en slim gemeentelijk apparaat dat efficiënt en met kennis van
1877 zaken het hoofd kan bieden aan grootstedelijke problematiek;
- 1878 • We blijven investeren in het onderhoud van de stad, onder meer in het onderhoud van
1879 kades en bruggen.

1880 Om te zorgen dat er betaalbare woningen voor Amsterdammers zijn en om onze bouwambities te
1881 realiseren, is het noodzakelijk om daar de financiële middelen voor vrij te maken.

1882 **Erfpacht**

1883 Indachtig het onderzoeksrapport van Berenschot naar de consumentenbescherming binnen het
1884 erfpachtsysteem in de periode 2000 – 2020 en gelet op het feit dat erfpacht onze
1885 investeringsruimte beperkt, dient het Amsterdamse erfpachtsysteem te worden verbeterd. Als
1886 belastingmaatregel voor woonlasten is erfpacht inefficiënt en onrechtvaardig, maar erfpacht blijft
1887 een geschikt instrument om stedelijke ontwikkeling aan te jagen en voor het sturen op de
1888 ruimtelijke inrichting van de stad.

- 1889 • We streven ernaar het systeem van woonlasten minder kostbaar en rechtvaardiger te
1890 maken door woonlasten te heffen via OZB in plaats van door middel van erfpacht;
- 1891 • D66 maakt zich er sterk voor dat Amsterdammers die hun aanvraag na 8 januari 2020
1892 doen, een aanbod krijgen volgens de voorwaarden die nu alleen gelden voor
1893 Amsterdammers die voor die datum hun aanvraag hebben gedaan;
- 1894 • D66 wil huiseigenaren daarnaast ook de mogelijkheid geven om de grond onder hun
1895 woning te kopen.

1896 **Gemeentelijke belastingen**

1897 We willen dat elke Amsterdammer in een betaalbare stad kan wonen, en we willen er ook voor
1898 zorgen dat onze hoogwaardige voorzieningen op peil worden gehouden. Daarvoor heffen we
1899 gemeentelijke belastingen. Hierbij zorgen we, in lijn met onze landelijke ambities, voor een goede
1900 balans. Werken moet lonen, de welvaart moet eerlijk verdeeld worden en vermogen moet worden
1901 belast. Om onze duurzame ambities te verwezenlijken, blijven we ons ook hard maken voor het
1902 principe ‘de vervuiler betaalt en de vergroener wint’. Daarbij sturen we bij belastingen altijd op

1903 een eenvoudige uitvoering zodat de Amsterdammer niet te maken heeft met een onnavolgbaar,
1904 complex belastingsysteem.

1905 Wat ons betreft betaalt de vervuiler en verdient de vergroener.

- 1906 • We houden oog voor de landelijke ontwikkelingen van het belastingstelsel. Zodra er
1907 ruimte komt, D66 is voorstander van het verruimen we de gemeentelijke belastingen om
1908 zo de inzet en financiële verantwoording van publiek geld zo dicht mogelijk bij de inwoners
1909 van de stad te laten. Hierbij houden we oog op de landelijke ontwikkelingen herzien
1910 belastingstelsel om ervoor te zorgen dat de totale belastingdruk niet wordt verhoogd.

Vrijheid in verbinding

Conceptverkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen 2022